

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 29, 1989

Nr. 168

Vyriausybės komisijos Vokietijos-Sovietų Sąjungos sutartims iširti pranešimas

Vilnius. — Lietuvos Aukščiausioji Taryba sudarė vyriausybines komisijas, kuri tyrė 1939 metų Vokietijos ir TSRS sutartis ir Lietuvos gyventojams, baigusi savo darbą, paskelbė tyrimų išvadas. Komisijos tekstą perduoda ir „Draugo“ skaitytojams.

Komisija išnagrinėjo svarbiausius klausimus, susijusius su Vokietijos-TSRS 1939 metų rugpjūčio 23 dienos nepuolimo sutarties ir jos slaptosios papildomosios protokolų, 1939 metų rugpjūčio 29 dienos Vokietijos-TSRS sutarties dėl draugystės ir sienų ir jos slaptosios papildomosios protokolų bei 1941 metų sausio 10 dienos slaptosios protokolų sudarymo, vykdymo ir kai kuriomis pasekmėmis. Istoriniu ir teisiniu požiūriu ištyrė šias tarptautines sutartis ir jų pasekmes Lietuvai, komisija nutatė:

1. 1939 metų Vokietijos ir TSRS Nepuolimo sutarties slaptasis papildomas protokolai ir aukščiausiai nurodyti velesni susitarimai prieštaravo visuotinai pripažintiems pagrindiniams tarptautinėms teisės principams ir yra absoliučiai negaliojantys nuo jų pasirašymo momento, t.y. niekiniai.

2. 1939-1941 metų Vokietijos-TSRS sutartys ir jų slaptieji protokolai bei jų realizavimas nulėmė Lietuvos Respublikos suverenitetą ir nepriklausomybę praradimą, jos prievartinį jungimą į TSRS.

3. Vokietija ir TSRS, sudarydamos ir vykdydamos šiuos neteisėtus susitarimus, pažeidė Lietuvos atžvilgiu:

Tautų Sąjungos Statuto 10-ąjį straipsnį (įsipareigojimas gerbti ir apsaugoti nuo užsienio agresijos visų Tautų Sąjungos narių teritorinį vientisumą ir esamą politinę nepriklausomybę);

1928 metų Paryžiaus sutarties dėl atsisakymo nuo karo kaip nacionalinės politikos priemonės 1-ąjį straipsnį (karo kaip nacionalinės politikos priemonės atsisakymas); tos pačios sutarties 2-ąjį straipsnį (įsipareigojimas spręsti visus tarpusavio ginčus tik taikiomis priemonėmis);

1920 metų Lietuvos ir Tarybų Rusijos Taikos sutarties 1-ąjį straipsnį (Lietuvos suvereniteto ir nepriklausomybės pripažinimas), tos pačios sutarties 5-ąjį straipsnį (Tarybų Rusijos duotos Lietuvos neutraliteto garantijos);

1926 metų Lietuvos ir TSRS Nepuolimo sutarties 1-ąjį straipsnį (1920 metų Lietuvos ir Tarybų Rusijos Taikos sutarties nepriklausomybės garantijų patvirtinimas), tos pačios sutarties 2-ąjį straipsnį (įsipareigojimas gerbti Lietuvos Respublikos suverenitetą bei teritorinį vientisumą ir elieciai);

1926 metų Lietuvos ir TSRS Nepuolimo sutarties 1-ąjį straipsnį (1920 metų Lietuvos ir Tarybų Rusijos Taikos sutarties nepriklausomybės garantijų patvirtinimas), tos pačios sutarties 2-ąjį straipsnį (įsipareigojimas gerbti Lietuvos Respublikos suverenitetą bei teritorinį vientisumą ir elieciai);

Vokietija ir TSRS, be to,

pažeidė savo įsipareigojimus Lietuvos Respublikai, nustatytus:

1939 metų Lietuvos Respublikos ir Vokietijos sutarties dėl Klaipėdos krašto perdavimo Vokietijai 4-ajame straipsnyje (įsipareigojimas ateičiai tarpusavio santykiuose nenaudoti jėgos ir neremti trečios pusės, jei ji naudotų jėgą prieš vieną iš sutartinių šalių);

1939 metų Vilniaus ir Vilniaus srities Lietuvos Respublikai perdavimo ir Lietuvos-Tarybų sąjungos savitarpio pagalbos sutarties 6-ajame straipsnyje (įsipareigojimas nesudarinti betkurių sąjungų ir nedalyvauti koalicijose, nukreiptose prieš vieną iš susitariančių šalių); tos pačios sutarties 7-ajame straipsnyje (įsipareigojimas nepažeisti susitariančių šalių suvereniteto, ypač jų valstybinės santvarkos, ekonominės, socialinės ir gynybos sistemų, nesikišti į vidaus reikalus).

1939 metų spalio 10 dienos savitarpio pagalbos sutartimi Lietuvos buvo įpareigota įsileisti Raudonosios Armijos įgulas, praradę neutralios valstybės statusą ir tapo priklausoma nuo Tarybų sąjungos užsienio politikos.

4. Tarybų Sąjungos didžiausios valstybinės užmačios, paskatinę įtakos sferų pasidalijimo ir numatytą „teritorinių politinių pertvarkymų“, 1940 metų pavasarį Vakaruose žlungant Prancūzijai, virto šurkščių spaudimu Lietuvos Respublikai. Toliau sekė agresija.

5. 1940 metų birželio 14 dienos Tarybų Sąjungos ultimatumas Lietuvos Respublikai neturėjo faktinio ir teisinio pagrindo ir buvo įteiktas tiesiogiai grasinant panaudoti karinę jėgą ir paskelbiant apie papildomų karinių dalinių įvedimą bet kurio atveju. TSRS reikalavimas tučtuojau pakeisti Lietuvos vyriausybę šurkščiai pažeidė visuotinai pripažintą nesikišimo į valstybių vidaus reikalus principą.

Raudonosios Armijos įžengimas į Lietuvą 1940 metų birželio 15 dieną buvo agresija, atitinkanti 1933 metų Lietuvos-Tarybų Sąjungos sutarties dėl užpuolimo sąvokos apibrėžimo 2-ojo straipsnio 2-ąjį punktą, t.y. įsibrovimas ginkluotomis jėgomis net ir karo nepaskelbus į kitos valstybės teritoriją. Raudonosios Armijos dalys, kartu su ankščiau dislokuotomis dalimis užėmė svarbiausius strateginius centrus ir objektus, tuo įvykdydamos Lietuvos okupaciją.

6. Dislokovusios gausias karines pajėgas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, TSRS per savo pareigūnus ėmė neteisėtai kištis į Lietuvos vidaus reikalus. Manipuliuojant galiojusia Lietuvos Konstitucija, buvo pakeista vyriausybė, kurią TSRS priverė skubiai organizuoti Seimo rinkimus. Vienintelėje Lietuvos Darbo Liaudies Sąjungos rinkiminėje platformoje buvo pasisakoma tik už Lietuvos nepriklausomybę, tautiškos kultūros ugdymą ir plačiųjų gyventojų sluoksnių interesus

Vaidas iš paskutinių demonstracijų Estijoje su angliškų plakatu, kurį fotografavo užsienio žinių agentūros ir paskleidė po visas pasaulio valstybes.

atitinkančius socialinius pertvarkymus. Tuo būdu siekis inkorporuoti Lietuvą į TSRS sudėtį buvo slepiamas nuo Lietuvos piliečių ir prieš rinkimus, ir jų metu.

Patys Seimo rinkimai nebuvo laisvi ir demokratiški. Formaliai pakoregavus autoritarinę 1936 metų Seimo rinkimų įstatymą, buvo pritaikyta TSRS rinkimų sistemos bei alternatyvių kandidatų praktika. Žymesni galimos opozicijos veikėjai buvo suminti, balsuojant griebtasi įvairių spaudimo priemonių ir klastojimų. Taip sudarytas Seimas tapo paklusni įrankiu, į Lietuvą atsiųstų TSRS vyriausybės įgaliotinių rankose ir nebesilaikė rinkėjams skelbtos platformos. Deklaracijos dėl Lietuvos įstojimo į TSRS priemonės buvo priverstinės, neturėjusios Seimo aktais, įvykdytoms prieš Lietuvos piliečių valią, realizuojant didžiavalstybinius TSRS tikslus. Tai patvirtino V. Molotovas dar prieš TSRS Aukščiausiosios Tarybos sesiją, įtvirtinusią Lietuvos aneksiją, pareiškęs, kad TSRS sugrąžino seniai jai priklausiusias teritorijas.

Visa tai buvo padaryta pasinaudojant politinę ir socialinę įtaką, susikaupusią tautininkų režimo metais.

Įvedus Lietuvoje stalinistinę režimą, prieš lietuvių tautą ir kitas Lietuvos tautas buvo vykdomi nusikaltimai žmogiškumui ir kariniai nusikaltimai.

7. Stalinizmas ir hitlerizmas slaptais sandėriais ir agresyviais veiksmais naikino nepriklausomas valstybes. Daugelio tautų valstybių nepriklausomybė jau yra atkurta, o Lietuva, Latvija ir Estija iki šiol nėra atgavusios nepriklausomybės.

1939-1941 metų Vokietijos-TSRS neteisėtų susitarimų realizavimas yra tarptautinis nusikaltimas, kurio pasekmė likvidavimas nėra vien tik TSRS vidaus, bet ir Europos bei viso pasaulio valstybių bendrosios reikalas. Jis turi būti išspręstas visuotinai pripažintų tarptautinės teisės principų ir normų pagrindu, pirmiausia — tiesiogiai atsakingų už jį valstybių ar jų teisių perėmėjų iniciatyva.

8. Liaudies seimo 1940 metų liepos 21 dienos „Lietuvos įstojimo į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos sudėtį deklaracija“ ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos 1940 metų rugpjūčio 3 dienos „Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos priėmimo į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą įstatymas“ yra neteisėti.

300,000 demonstruotojų

Kišinevas. — Pergalės aikštėje Moldavijos sostinėje maždaug 300,000 žmonių sėkmingai reikalavo, kad šioje respublikoje būtų įvesta moldavų kalba, rumunų kalbos vienas dialektas, vietoje rusų kalbos. Šiuo metu Moldavijoje esama 64% moldavų iš 4.2 milijonų gyventojų. Kaip ir Baltijos respublikos, Moldavija Stalino buvo okupuota 1940 m. taip pat pagal pasirašytą Hitlerio-Stalino paktą. Jau yra tuo reikalu pasiūlytas įstatymas, tačiau rusai, gyvenantys Moldavijoje, labai priešiasi tokiame įstatyme. Sėkmingai demonstracija baigėsi ramiai, be jokių riaušių. Anksčiau ir Moldavijoje įvyko streikai, kuriais buvo protestuojama prieš naujus įstatymų projektus, kurie yra daugiau palankūs moldavams, negu rusams.

Kolumbijai 65 milijonai

Kennebunkportas. — Prez. G. Bushas pranešė, jog jis pasiūlys 65 mil. \$-ų pagalbą Kolumbijos vyriausybei kovoti su narkotikų prekyba. Kolumbijos vyriausybė veda didelę kovą su krašte įsigalėjusiais pirkliais, kuri turi savo narkotikų tinklą visoje Kolumbijoje. Parama bus siunčiama įrankių formoje padėti policijai ir kariniam personalui apvaldyti riaušinio pobūdžio akciją, kuri reikšiasi bankų padėgimais, sprogdinimais ir kitais valstybės turto naikinimais. Prez. Bushas tais klausimais telefonu kalbėjosi su Kolumbijos prezidentu Virgilijumi Vargas. Maždaug 80% kokaino buvo įvežama į JAV iš Kolumbijos.

Pražuvo lėktuvus kalnuose

Islamabadas. — Reuterio žinių agentūra praneša, jog Pakistano lėktuvus, kuriame skrido 54 žmonės, pražuvo dėl blogo oro sąlygų virš kalnų šiauriniame Pakistane. Pakistano žinių agentūra sako neturinti informaciją apie lėktuvo likimą ir keleivius, kadangi nepavyko dar jo surasti. Lėktuve buvo ir du amerikiečiai, viena iš jų — mokytoja Vida Sidrytė. Radijo ryšys su lėktuvu buvo prarastas vos jam pakilus, tik po kelių minučių kalnų rajone. Jame buvo 44 suaugę žmonės, 5 vaikai ir 5 žmonių lėktuvo įgula.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Lietuvos žurnalistų sąjunga ruošiasi kitais metais surengti Vilniuje pasaulio lietuvių žurnalistų kongresą.

— Panevėžyje organizuojamas keramikos centras, kurio darbams vadovauja Rimantas Skudis. Šiuo metu mieste vyksta tarptautinis keramikų seminaras. Dalyvauja ir svečiai iš JAV ir Vengrijos. Keramikai čia dirbs visą mėnesį. Sukurti darbai bus išdėginti stiklo fabrike, kuriame yra aukštos temperatūros krosnys. Po seminaro Dramos teatre bus surengta jų darbų paroda.

— Plungės „Minijos“ liaudies kūrybos gaminių įmonės muziejuje yra sukurta dekoratyvinė ažuolinė knyga su dailiai išskaptuotu Maironio bareljefu ir eilėraščio „Lietuva brangi“ posmeliu. Ją išdrožė dotnuviškis liaudies meistras Vytautas Ulevičius.

— Vilniuje Dailės parodų rūmuose atidaryta dailininko Vytauto Kalinausko kūrybos paroda. Ten išstatyti Dantės „Dieviškosios komedijos“ iliustracijos, kurios atliktos per dešimt metų. Jo kūrybos kelias prasidėjo Panevėžyje Juozo Miltinio teatro studijoje. Ją baigęs buvo aktorius, bet... išlaikė egzaminų į Dailės institutą. Apipavidalino spektaklius beveik visuose Lietuvos teatruose ir filmą „Niekas nenorėjo mirti“. Iliustravo knygas, o „Fausto“ iliustracijas Kalinauskui tarptautinėje Leipcigo parodoje atnešė sidabro medali.

— Vilniuje yra menedžerių mokykla „Aitvaras“, kuri moko įvairių lygių vadovus šiuolaikinių gamybos organizavimo ir valdymo metodu. Užsiėmimai vyksta poilsio bazėje prie Kauno marių. Klausytojai, sėkmingai baigę paruošiamąjį 10 dienų kursą, gali tęsti mokslą mokyloje, kurioje dėstys užsienio mokyklų menedžmento specialistai ir bus suteiktos galimybės stažuotis užsienyje.

— Lietuvoje Tjenes miesto choras iš Italijos lankėsi su koncertais Vilniuje, Kaune, Palangoje, Kretingoje, Rumsiškėse.

— Nuo rugpjūčio 1 d. Lietuvoje kai kurios prekės parduojamos tik Lietuvos gyventojams, pateikusiems bet kurį asmens dokumentą su nuotrauka, parodantį, kad perkėjas yra Respublikos gyventojas. Tų prekių sąrašai yra kiekvienoje krautuvėje. Tai galioja maisto produktams ir pramoninėms prekėms.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Kremlius kaltina Baltijos respublikas

Kalčiausia Lietuvos komisija, paneigusi
Maskvos okupaciją

Maskva. — Komunistų partija šeštadienį išleido patį griežiausią iki šiol pareiškimą, apkaltindama Baltijos valstybių tautinius sąjūdžius Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje didėjančiu nepriklausomybės siekimu ir deklaravo, kad tai kelia aliarmą ir isteriją ir gali būti „civilinio konflikto“ priežastimi.

Sakydama, kad „Dalykai nuėjo taip toli“, jog Komunistų partijos Centro komitetas turėjo išpėti neramias respublikas — jei tokia situacija tęsis toliau, tai „gali būti svarstomas jų egzistencijos klausimas“. Centro komitetas rašo, kad „nacionalizmo virusas“ Baltijos respublikose paliečia „gyvybinius visų Sovietų žmonių interesus“. Gali įvykti riaušės gatvėse, kurios išauks griežtus valdžios įsakymus.

Ši situacija reikalauja gilaus budrumo, realaus bei rimto įvertinimo ir sprendimo neatidėliojant išvalyti perestroikos procesą Baltijoje nuo ekstremizmo bei grėiančių gyvenimą pavojingų tendencijų, sakoma partijos rašte. Šeštadienį Centro komiteto pareiškimas buvo skaitomas 19 minučių pagrindinėje televizijos programoje pačioje pradžioje. Tačiau nėra pasakyta, kokių skubių veiksmų imsis partijos vadovybė ir ar kas jau yra padaryta. Užsienio žurnalistai rašo, jog Baltijos žmonės bijo, kad Sovietų vyriausybė neįsakytų pulti žmonių gatvėse savo kariuomenei, kaip kad buvo bandžio mėnesi Gruzijoje, jei bus ir toliau priešinamasi prieš okupaciją.

Gorbačiovas atostogauja

Prez. M. Gorbačiovas tikrai atostogauja ir nėra žinoma, ar jis įsakė ir palaikė tokio griežto turinio įspėjimą paskelbti. Jau yra žinoma, kad nebe pirmą kartą, kai jis atostogauja, dažnai būna išleidžiami „griežtosios linijos“ pareiškimai. Padidėję ir kritiški straipsniai Komunistų partijos laikraščio „Pravdoje“ ir kitoje partijos spaudoje Baltijos respublikų atveju, ypač dėl reikalavimų ekonominės ir politinės laisvės. Pirmą kartą partija pasisako tiesiai prieš Baltijos respublikų nepriklausomybę.

Kremliaus sujudo rugpjūčio 23 dienos bendra Baltijos respublikų demonstracija minint 50 metų Stalino-Hitlerio pasirašytą grobuonišką paktą. Beveik du milijonai žmonių reikalavo atstatyti Baltijos kraštų nepriklausomybę. Tos demonstracijos, sako partijos vadovybė, „bando kurstyti Baltijos valstybių žmones atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos“. Pranešama, kad tūkstančiai baltiečių sugrąžina partijos nario kortelės.

Komunistai — nacionalistai

Sovietų Konstitucija garantuoja teisę respublikai išstoti iš sąjungos, tačiau tai laikoma tik simboliu ir praktikoje tokio atvejo dar nebuvo. Diplomatai mano, kad Maskva jau ruošiasi tai pakeisti.

Taip pat pareiškime kaltinama tų respublikų partijos vadai, kurie esą praradę sveiką nuovoką ir „groja pagal nacionalistinius sentimentus“. Komunistų vyriausybės palaikančios sąjūdžius, kurie reikalauja pilnos nepriklausomybės nuo Maskvos. Daugelis tų vyriausybės narių dalyvavo ir trečiadienio Juodojo kaspino demonstracijoje. Tad nepaprastai griežtame apkaltinime savo draugams komunistams, nors neminėdami pavardžių, ragina juos laikytis komunistinių principų, suvaldyti opoziciją, persvarstyti visą situaciją.

Kaltina Lietuvos komisiją

Pranešime griežtai kaltinama Lietuvos vyriausybės sudaryta komisija, kuri praėjusį antradienį paskelbė Lietuvos spaudoje ir aiškiai deklaruoja, kad Maskva neteisėtai okupavo ir prisijungė Baltijos respublikas 1940 m., rašo ir New York Times. Tokia Komisija yra pirmoji visoje Sovietų Sąjungoje, oficialiai paskelbusi Sovietų agresiją užimant Baltijos valstybes.

Partijos vadovybė Maskvoje sako, jog Lietuvos akcija veda į atsiskyrimą ir tos komisijos išvados atitinka tai linijai. Paskutiniaisiais mėnesiais labai padidėjusi Baltijos respublikose agresyvi akcija, kuriai vadovauja tam tikros jėgos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, siekiančios išstojimo iš Sovietų Sąjungos. Komisija atlikusi žalingą darbą sąjungai. Komisijos pranešimą spausdiname šiame puslapyje.

Atsiskyrimo baimė

AP žinių agentūra vėl savo pranešime pakartojo 1939 metų sutartį ir protokolus ir kad savo iniciatyva Baltijos respublikos jau daug laimėjo, gaudamos pradėtą pirkimo-pardavimo ekonominę sistemą. Tai esąs pirmasis išbandymas sovietuose, leistas tik išimties keliu. Bet Centro komitetas apkaltino dabar Baltijos žmones, kad jie šią politiką panaudojo ekstremistiniams tikslams. „Jie žingsnis po žingsnio paėmė tokį reikalų kursą, kuris veda į Baltijos respublikų atsiskyrimą iš viso krašto. Jų pozicija tapo vis labiau ekstremistinė ir atsiskyrėliška“.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 29 d.: Adolfas, Sabina, Barvydas, Beatrice, Gaudvė, Ipatijus, Lameika, Svajonė.

Rugpjūčio 30 d.: Feliksas, Augūna, Bytautas, Rožė, Gaudencija, Adauktas, Vesta.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:12, leidžiasi 7:31. Temperatūra dieną 85 l., naktį 65 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

VANDENS GAUSUS GĖRIMAS – VEIDO RAUKŠLIŲ ŠALINIMAS

Sveiko proto būdami, dar ir išmintimi sustiprėję. Tada pajėgsime, ganėtinai vandens gerdami, daugelį negeročių visam laikui iš savo kūno išstremti.

Vandens geriančiųjų patvirtinama tiesa.

Dabar tūlas paklaus, o kas darosi, kai žmogus mažai paprasto vandens išgeria? Į šį gerą klausimą štai neblogas atsakymas. Kai žmogus negeria daug naudingų skysčių, jo viduriai užkietėja. Visi visam laikui atsikimšę tiesa, kad dauguma viduriams paliejamų vaistų (laksatyvų) veikia tik tada, kai žmogus juos naudoja su gausiu vandens kiekiu. Laksatyvai visai neveikia, neišgeriant daug vandens.

Nelaimė, kad daugelis senesniųjų prisipažįsta gydytojui, kad jie apgalvotai sumažino skysčių gėrimą, kad pagerintų vaistų veikimą. Taip seneliai dažnai elgiasi, imdami šlapimą varančius vaistus (diuretikus). Kai kurie pensininkai galvoja, kad šlapimą varanti piliulė šalina iš kūno vandenį, tai jie gerai elgiasi, jei sumažina skysčių gėrimą. Tikroje tokiu senelio elgesys yra pavojingas, nes nepakankamas skysčio kiekis kūne gali privesti prie ketveriopo blogio: kai toks vandens negėriantysis atsisotų, jo kraujospūdis sumažtų žemiau normos. Tada toks išdžiūvėlis greičiau parvirsta, jo protas aptemsta ir inkstai susigadina.

Senstant mažta troškulys

Vandens kiekis reikia negeriančio senelio padėtis dar pablogėja, nes jam senstant mažta troškulys. Senelis nepajunta troškulio taip greitai kaip jaunas žmogus. Pagaliau pats amžius žmogui džiovina burną. Taip daro ir daugelis seneliams priklausančių vaistų. Dar to negana: senesnieji dažnai nekreipia dėmesio į norą gerti vandens, nes toks gėrimas seneliui gali nepašalinti troškulio – jo burnoje sausumo. Dar ir dėl to senelis negeria daug vandens, kad jis bijo susilaukti šlapimo nesulaikymo.

O čionykštės prieglaudos irgi ganėtinai negirdo senelių, nes neturi senam žmogui širdies ir bizno sumetimais nepasamdami pakankamai slaugių. O ir esančios ne visos nori seneliams pasitarnauti. Kas be ko, yra ir gerai senelius prižiūrinčių prieglaudų, tik jų skaičius nedidelis.

Taip čia ir esti: tik nedaugelis prieglaudų rūpinasi ju senelių nepakankamu vandens gėrimu. Tokių nedaugelio gerų gydytojų priklauso vandenį seneliui kaip

vaistus: jo išgerti po 2-4 stiklines vandens savo pacientams.

Kai toks reikalavimas esti ligonio ligos istorijos lapus įrašomas, gail. seserys privalo sugirdyti vandenį ir uždoku mentuoti sugirdytą skysčių kiekį. Toks elgesys bus pacientui naudingas dar ir tuomi, kad gail. seserys dažniau lankys savo pacientus.

Vanduo tai ne kava, ne arbata ar vaisių sūka

Visi atsiminkite, kad gausus grynų vandens gėrimas yra ne tas pats, kas kavos, arbatos ar vaisių sūkos gėrimas. Mat, tokie skysčiai gali turėti kofeino ar būti saldūs, gausūs kalorijomis bei trukdyti vaistų veikimui. Todėl grynus vanduo seneliui turėtų būti pirmoje vietoje, o po to gertini visi kiti jam naudingi skysčiai, valgomoji sriubos – būtinai lietuviškai: tris kartus per parą, kaip jas valgėme tėvynėje.

Perkalbėk vandens negeriantįjį

Praneškime vandens negeriančiam apie gerąsias vandens savybes jo kūniui. Tada senelis ir vaistus geriau priims. Štai trejetas vandens svarbos priminimas pakankamai jo negeriančiam pensininkui.

1. Vanduo, ne pepsai yra geriausias „dietinis“ gėrimas (diet drink). Tiems pacientams kurie suka galvas, kaip keliais svarais sumažinti savo svorį, vanduo suteiks vidurių pilnumo jausmą be kalorijų.

2. Vanduo mažina odos raukšles. Gerai vandens prisigėrusi oda yra lygesnė ir joje mažiau atsiranda smulkių raukšlų, su kuriomis taip nesėkmingai kovoja tūlos moterys, svarais naudodamos kosmetiką. Iš tikro, vanduo yra geriausias „vitaminas“ prieš odos senėjimą (anti-aging vitamin), kokį mes turime.

3. Vanduo saugo šlapimo takus nuo bakterinio uždegimo. Juose ne stovintis kaip kūdroje vanduo, bet tekantis kaip upelįje šlapimas pats valosi nuo bakterijų. Tuo būdu vandens gėrimas valo šlapimo pūslę ir jo takus ir saugo nuo pakartotino šlapimo takų uždegimo.

Tas ypač svarbu moterims, nes jos dažnai gauna šlapimo pūslės suerzinimą. Mat jų išorinis šlapimo latakas yra trumpas ir dėl to greitai ten bakterijos įsiveisia.

Didesnis skaičius pensininkų daugiau gers vandens, kai gydytojai išrašys receptą vandeniui. Tokio recepto nereikia nė vienam lietuviui,

Trijų generacijų pavyzdys šeima: vaikai iš mažens pratinami prie kultūrinių dalykų, žmoniško elgesio ir sveiko maisto bei tokio gėrimo Alvydo pažmonyje, Lietuvis sodyboje: Juzefa Malevskienė (deš.), jos dukra Danguolė Kaladinskienė ir pastarosios vaikūčiai: šešiametis Martinukas ir trimetė dvynele Ramunė su Dariuku.

Nuotr. M. Nagio

ŽURNALISTŲ DŽIAUGSMAI IR RŪPESČIAI

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Mūsų spaudoje jau buvo plačiai paminėta „Lietuvio žurnalisto“ naujausioji laida, to neperiodinio leidinio 14 numeris. Žurnalo turinys, redaktorės pastangos ir išorinis apipavidalinimas buvo įvertinti teigiamai. Tai bene vienintelis mūsų spaudos darbuotojų vienijantis žurnalas, kuriame reiškiam savo nuomones, nagrinėjame spaudos klausimus, pasisakome ne vien mums rūpimais reikalais, bet ir bendro intereso temomis, kaip lietuviškų archyvų likimu ir pan. Dideliam visų džiaugsmui randame ir jaunųjų prieauglių turinčių ir įdomių straipsnių. Konferencijų, suvažiavimų ir posėdžių nešaukiame ir esame tik dviosioje organizuoti, neturėdami jokio pripažinto statuso kaip „veikos“ žmonės, kaip tą vykusi apibūdino mūsų energingoji pirmininkė R.K. Vičiūnienė (Draugas, rugpjūčio 17), nes mūsų darbas „ne veikla, o tik išpareigojimas Lietuvai“.

Gaila, kad ne visos veiklos sritys tą savoką naudoja. Dažnai pirmąją „veiklą“, o tik iš jos kiek vėliau išryškėja išpareigojimas. Teisių neturime jokių, nei administracinių organų, kurie, reikalui esant, gintų žurnalistų teises, išaiškintų skirtumą tarp rašančių už honorarą, kas yra slepiama, ir tarp tų, kurie ne vien savo laiką, bet ir pinigų aukoja, užpildydami spaudos puslapius. Santykiai su redaktoriais yra palaidomi grynai asmeniškio kontakto būdu, neturint organizacinio užnugario. Kartais skundžiamasi bendradarbių stoka, bet taip pat be jokios rimtos priežasties jie yra išstumiami. Yra redaktorių, kurie savo bendradarbius gerbia, su jais tariaisi. Nenorėdami kokio nors straipsnio spausdinti, sugrąžina ir paaiškina. Bet tai ne visada daroma. Neturime jokio redaktorių žurnalistų santykių etiketo, kuris labai palengvintų spaudos darbuotojų darbą. Stinga ir spaudos etikos

supratimo, kartais be elementariškiausio mandagumo, kritikuojant priešingą nuomonę. Savo dviosioje žurnalistai esame vieningi, sujungti nematoma bendros idėjos gija, ir ją konkrečiai pajuntame, vartdami „Lietuvių žurnalistą“.

Paprastai su išpareigojimu lygiagrečiai eina teisės, tik teisėmis – pareigomis. Pareigų turime daug. Esame nuolatos raginami rašyti, gerbti, minėti, aprašinėti ir liaupsinti. Kviečiami ir raginami, važinėjame konferencijas ir šventes, savo pinigais padengdami kelionių išlaidas, nakvyne, maistu, nors kai kurių konferencijų dalyvių ar rengėjų išlaidos daugiausia yra padengiamos. Yra įvykių, kurie yra verti garsinimo, pareidami juos pripažinto statuso kaip „veikos“ žmonės, kaip tą vykusi apibūdino mūsų energingoji pirmininkė R.K. Vičiūnienė (Draugas, rugpjūčio 17), nes mūsų darbas „ne veikla, o tik išpareigojimas Lietuvai“.

Teisių neturime jokių, nei administracinių organų, kurie, reikalui esant, gintų žurnalistų teises, išaiškintų skirtumą tarp rašančių už honorarą, kas yra slepiama, ir tarp tų, kurie ne vien savo laiką, bet ir pinigų aukoja, užpildydami spaudos puslapius. Santykiai su redaktoriais yra palaidomi grynai asmeniškio kontakto būdu, neturint organizacinio užnugario. Kartais skundžiamasi bendradarbių stoka, bet taip pat be jokios rimtos priežasties jie yra išstumiami. Yra redaktorių, kurie savo bendradarbius gerbia, su jais tariaisi. Nenorėdami kokio nors straipsnio spausdinti, sugrąžina ir paaiškina. Bet tai ne visada daroma. Neturime jokio redaktorių žurnalistų santykių etiketo, kuris labai palengvintų spaudos darbuotojų darbą. Stinga ir spaudos etikos

Moterų sąjungos 46-tos kuopos narės iš Chicago susitiko Putname. Iš kairės: dr. Milda Budrienė, kun. Alfonsas Svarinskas ir „Moterų dirvos“ redaktorė Dalė Vaikutytė-Murray.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Putnam, Conn.

SAJUNGIEČŲ PUTNAME

Penktadienį, rugpjūčio 11 d., buvo Moterų sąjungos seimo svarstymuose pertrauka. Greitomis susėdusios į autobusą iš Worcesterio važiuojo pas Nek. Prasidėjo Marijos sesės. Nors ir lietinga diena, sąjungiečių nuotaika buvo linksma, laukiant to momento, kada išgirs kun. A. Svarinsko pokalbį

patogias sąlygas programų metu daryti užrašus. Taip pat pradėta vertinti žurnalistus, įvedus žurnalistų premiją. Tačiau ne visur ir ne visada tai yra daroma, ypačingai mūsų žurnalistams Europoje skundžiantis, kad lietuviškuose renginiuose ir konferencijose jie turi už įėjimą susimokėti, nors ir turi pvz. Vakarų Vokietijos oficialių spaudos atstovų liudijimą, su kuriuo yra įleidžiami be mokesčio į vietinius renginius. Tačiau iš jų yra reikalaujama reportažų lietuviškoje spaudoje. Tai išaiškėja, skaitant „Europos lietuvi“.

Miela buvo skaityti apie Los Angeles žurnalistų mylėtoją dr. Zigmą Brinkio pastangas pagerbti spaudos darbuotojus, kuriuos net savo kūrybiniu talentu pagerbė kompozitorė Giedra Gudauskienė, sukurdam žurnalistų dainą. Iš R.K. Vidžiūnienės straipsnio lengva spręsti, kad tie, kuriems pasigarsinimas spaudoje labiausiai rūpi, nerado reikalo pabendrauti su žurnalistų valdyba ir savo buvimu ją pagerbti. Trys dešimtys keturi asmenys yra tokia graudi mažuma, kad beveik vertėtų paskelbti spaudoje dalyvavusių pavardes. Ar bet kuris mūsų išgarbintų veikėjų sutiktu

Moterų sąjungos 46-tos kuopos narės iš Chicago susitiko Putname. Iš kairės: dr. Milda Budrienė, kun. Alfonsas Svarinskas ir „Moterų dirvos“ redaktorė Dalė Vaikutytė-Murray.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
 • Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakciją straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

sakyti prakalbą tokio dydžio auditorijai? Bet kai ateina laikas jiems pasirodyti prieš publiką, žurnalistų nebuvimas būtų laikomas asmeniškio įžeidimu.

Sakoma, kad lakštingala negali negiedoti, o rašto žmogus – nerašyti. Spauda yra ne vien mūsų gyvenimo veidrodys, bet ir pati gyvastingiausia kultūros šaka, kuri, kaip lapelius, jungia visas jos sritis. Gaila, kad kar-

tais ne pilnai suprastoje „kultūros“ sąvokoje pamirštama spaudos reikšmė ir jos vaidmuo ir ignoruojami tie, kurie ją išlaiko gyvą, stiprią ir aktualią.

Pavasaris yra tas darbymečio laikas, kada greitkelių taisymo komandos skuba pagrindinius kelius išgrauti vasaros keliautojams.

Doug Larson

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
 AKIŲ LIGOS – CHIRURGIA
 166 East Superior, Suite 402
 Valandos pagal susitarimą
 Tel. – 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
 IR ODOS CHIRURGIA
 (Aukštai nuimami kabinetai)
 Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
 2434 W. 71 Street, Chicago
 Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
 Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. E. DECKYS
 GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
 SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
 EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
 6449 So. Pulaski Road
 Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
 3900 W. 95 St.
 Tel. 422-0101
 Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
 Specialybė vidaus ir kraujų ligos
 Nechirurginis išsiplėtusių venų
 ir hemoroidų gydymas
 5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
 Valandos pagal susitarimą
 Penkt., antr., ketv. ir penkt.
 Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
 Dantų Gydytoja
 2659 W. 59th St., Chicago, IL
 Tel. 476-2112
 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
 Tel. 598-8101
 Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 1443 So. 50th Ave., Cicero
 Kasdien 1 iki 8 val vak.
 Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
 INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
 GYDYMAS BEI CHIRURGIA
 155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
 Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
 Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
 KIDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
 SPECIALISTE
 MEDICAL BUILDING
 3200 W. 81st Street
 Kabineto tel. RE 7-1168;
 Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė

DR. S. LAL
 SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
 2454 W. 71st Street
 434-2123
 Pirm. 2-7, Antr. ir
 ketv. 9-12, Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 4255 W. 63rd St.
 Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
 KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
 7722 S. Kedzie Ave.,
 Chicago, IL 60652
 Pirm., antr., ketv. ir penkt.
 pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
 Marquette Medical Building
 6132 S. Kedzie
 Chicago, IL 60629
 Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
 Širdies ir Kraujagyslių Ligos
 Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
 ORTOPEDES LIGOS
 CHIRURGIA
 6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
 Tel. 925-2670
 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
 Tel. 742-0255
 Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
 DANTŲ GYDYTOJA
 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
 Tel. 598-4055
 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
 Optometristas (kalba lietuviškai)
 Tikrina akis, priima akinius
 2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
 Val. pagal susitarimą
 Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
 Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
 Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė
T. RAMA, M.D.
 Specialybė – Chirurgija
 2454 West 71st Street
 Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
 Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
 Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
 2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
 Tel.: 436-0100
 11800 Southwest Highway
 Palos Heights, Ill. 60463
 (312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
 INKSTŲ, PUSLIES IR
 PROSTATO CHIRURGIA
 2656 W. 63rd Street
 Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
 Šešt. pagal susitarimą
 Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
 Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
 Kalbame lietuviškai
 6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
 Valandos pagal susitarimą
 Tel. 585-7755

Ne tik nieko blogo sau ir kitam nedarant, bet visa širdimi artimui reikale padedantys yra gail. sesuo Elena Peržinskienė (kairė) ir Kazys ir Jadvyga Ramanauskai Alvydo pažmonyje, Lietuvis sodyboje. Čia jie vašinasi liesu maistu ir apsieina be svaigalų ir rūkalų.

Nuotr. M. Nagio

KRATOSI KOMUNIZMO

„Jau kitaip nebus. Arba reikia paleisti mus visus ir tegul iš naujo stoji kas į kokią partiją nori, kokia atitinka stojančiojo tikslus, norus ir siekius. Dabar jau norisi pakalbėti atvirai apie kitką. Ką mums davė Komunistų partija, kaip avangardas, kaip vadovaujanti partija! Šis klausimas iškyla daugeliui. Kai pagalvoji, kas ir kaip vadovavo šaliai, tai tikrai nėra jokio noro vadintis tos partijos nariu. Ir nėra ko apgaudinėti savęs ir kitų. Šito jau buvo daug... Masinis teroras vyravo nuo pat 1917 m. šioje „blogio imerijoje“. O koks Stalino laikų teroras! Visai neseniai — naujas teroras Tbilisye. Šitiek mes gyremės savo pranašiu tarybinio socializmo ir brukom jį visiems, kiek galėjom, į visas pasaulio šalis, visokiais būdais. Net jėga. Ne paslaptis, kad daugeliui darosi neįmanoma būti komunistu, kai sužinojome daugiau apie savo nepakeičiamus vadus, kurių dėka mes, eiliniai, dabar jaučiamės gėdą ir kaltę be kaltės... Komunistų vardas sukompromituotas ilgam. Mūsų kartai tikriausiai jį jau nesugrąžinti. Tai gal mums, neprisidėjusiems prie blogų darbų, verta ir vadintis kitaip“. — Štai pat Aldona Afanasjeva, vienos Kauno spaustuvių komunistų pirminės organizacijos sekretorė. Jos laiškas paskelbtas „Kauno tiesos“ Nr. 164. Bet tai ne naujiena: tokių balsų spaudose, gyvenime, susirinkimuose yra daugybė. Laivas skęsta, žiurkės bėga...

Nūdien Sovietuose, o taip pat ir kitose šalyse komunizmas nebe madoje... Visi pamatė, kad per 70 gyvavimo metų jis neatnešė ne tik laimės ir sviesaus gyvenimo, bet atvirkščiai — sukūrė terorą, skurdą, priartino žmones prie bado ribos.

„Mažoji Lietuva“ (Nr. 15), LPS Klaipėdos miesto tarybos laikraštis, paskelbė šio vietovės partinio biuro sekretoriaus Vyt. Jakavičiaus rašinį antrašte „LKP žlugimas“. Jame autorius nurodo, kad nuo 1940 m. okupacijos pradžios Lietuvos kom. partija (LKP) buvo įjungta į visa sąjunginę (Maskvos) komunistų partiją, kaip jos padalinys. Toks jis yra ir dabar. Tačiau nūdien padėtis pasikeitusi. Atsiradę labai daug Lietuvos komunistų, kurie siekia nepriklausomos LK partijos ir nepriklausomos Lietuvos. Bet kita dalis partiečių nori tik autonomijos partijai ir Lietuvai. Taigi Liet. komunistų partija skylanči ir, galimas dalykas, gali susikurti dvi komunistų partijos. Tuo tarpu dabar partijoje, pasak V. Jakavičiaus, „nebėra vadovavimo, o be jo nesunku prognozuoti žlugimą“.

Pažymėtina, kad panašias mintis skleidžia ir Maskvos spauda. Ten leidžiamas garsus laikraštis „Literaturnaja gazeta“ (Nr. 12) atspausdino priešmirtinius Lenino žodžius, pasakytus 1923 m. gale: „Be abejonės, mes žlugome... Mes turime aiškiai matyti, kad negalima taip staiga imti ir pakeisti žmonių psichologiją, jų per amžius įgytus įgūdžius. Galima pameginti jėga suvartyti gyventojus į naują santvarką, bet tai, — daro išvadą Leninas, — atves į visos Rusijos mėsmales“. Lenino pranašystės išsipildė; ir atvedė...

Komunizmo kratosi visos sovietinių rusų pavergtos tautos, jų žmonės, neišskiriant ir

pačių komunistų. Tačiau stalinistinio komunizmo dar nuri daugybė partiečių, ligi šiol užimančių aukštus postus, gaudančių geras algas bei privilegijas. Lietuvoje Stalino tipo komunizmo trokšta nemaža dalis į Lietuvą pokario metais atkeltų rusų, ypač gyvenančių Sniečkaus mieste. Bet yra ir Lietuvą nuoširdžiai mylinčių rusų. Žemdirbių atstovų suvažiavime Genadijus Konopliovas, be ko kita, šitai pasakė: „Žemė šventoji, ji mūsų lizdas. Ir teise ji tvarkyti turi ne perėjūnai, o patys geriausi, sąžiningiausi žmonės. Manau, kad prie žemės galėtų grįžti tremtiniai. Jie kentėjo Sibire kaip tik už tai, kad buvo geri ūkininkai ir mylėjo žemę. Tai būtų ir moralinė ir materialinė kompensacija už padarytas skriaudas... Žemės neduociau tiems, kurie padarė didelių nusikaltimų tautai... Vieni iš jų — tai vadinamieji „liaudies gynėjai“, pasižymėję protu nesuvokiama žiaurumu“.

„Tiesa“, Nr. 155). Komunistų partija akivaizdžiai nyksta, menkėja, retai tešaukiami jų narių negausūs susirinkimai, nebėra karingo tono, kiti nori keisti partijos vardą ar šlietis prie besikuriančių socialdemokratų. Bet vis dar yra nemažai ir „kieto aktyvo“, kuris visomis išgalėmis stabdo Sąjūdžio veiklą“.

Tačiau dar labiau sunyko komjaunimas. Jo nariai meta vadams partinius nario bilietus, nelanko susirinkimų. Labai sunkiai praėjo ir jų atstovų suvažiavimas. Tik „per plauką“ laikinai buvo paliktas senasis organizacijos vardas. Suvažiavimo atstovus patys komjaunuoliai sutiko tokiais piketininkų šūkiiais: „Komjaunimas — okupantų grandinės Lietuva!“, „Panaikinkime Lietuvos gėdą — komjaunimą!“, „Komsomolas — Lietuvos siurbėlė!“, „Jaunuoli, žinok, — komunistai ir komjaunuoliai vežė Lietuvą į Sibirą!“, „Komjaunuoliai — tu tarnauji okupantams!“, „Po Maskvos stogu — labai nepatogu!“, „Komsomolas — sovietinis importas“ ir pan.

Komjaunimo dienraštis „Komjaunimo tiesa“ buvo bene pirmasis laikraštis, kuris pakeitė liniją griežtai patriotine linkme. Jo tiražas netikėtai labai pakilo, laikraštis ėmė duoti didelį pelną, tačiau jį, kaip ir kitas Lietuvos gėrybes, pasiima Maskva. Štai ką apie tai rašo pats dienraštis: „Komjaunimo tiesos“ tiražas — 560 tūkstančių egzempliorių. Laikraščio pelnas — daugiau kaip pusantro milijono rublių per metus. 93,8 proc. pelno iškeliauja į TSKP CK (pasima, Maskva, b.kv.). Šis laikraščio pirmasis puslapis — pirmasis mūsų protestas!“ (pas.) LKJS CK biuras, „Komjaunimo tiesos redkolegija. Beje, laikraščio darbuotojai nori pakeisti nepopuliarią dienraščio vardą. Galbūt nuo Naujųjų metų bus jau „Jaunimas“, „Mūsų jaunimas“ ar kitu lietuvišku vardu laikraštis.

Pabaigai dar keletas susirinkimuose, aikštėje, salėse, spaudoje bei piketuose įrašytų šūkių: „Garbingoji Rusija, rask drąsos pripažinti 1940 m. Lietuvos okupaciją, grąžink nepriklausomybę Lietuvai ir mes amžiams būsim gerie kaimynai!“, „Laisva spauda — laisva tauta!“, „Sąjūdžio priešai — liaudies priešai!“, „Jėga laikina — ideja amžina!“, „Jokių butų generolams!“, „Su nerimu žvelgiame į rytieną!“

b.kv.

LIETUVOS KOMUNISTAI — KRYŽKELEJE?

JUOZAS B. LAUČKA

Jau trečias mėnuo, kai Lietuvoje oficialiai pradėta komunistų „diskusija“ savo partijos ateities klausimu. Diskusijos tuo pačiu reikalu iš tikrųjų prasidėjo žymiai anksčiau. Sovietinėje spaudoje būta ir labai kritiškų pasisakymų apie partijos praeitį ir dabartį. Tačiau nuo šių metų birželio 24 savitarpio diskusijas įteisino, beveik jas paskelbė privalomomis ne kas kitas, o partijos centro komiteto plenumas, posėdžiaus Vilniuje birželio 24 dieną. Į plenumo svarstymus buvo pakviesti ir ne centro komiteto nariai — partijos miestų ir rajonų komitetų sekretoriai, ministerijų ir žinybų vadovai, valdžios pareigūnai, atsakingi veikėjai.

Savikritikos žodžiai

Birželio 24 d. plenumas pabėrė daug kritikos žodžių ne tik savo centro komitetui, bet ir visos Sovietų Sąjungos komunistų partijos vadovybei dėl „nepakankamos veiklos“ Gorbaciovo paskelbtame persitvarkymo vyksme. Esą, Sov. Sąjungos komunistų partijos centro komitetas „praktiniais veiksmais silpnai remia vietos partinių organų iniciatyvą, aktyvumą ir savarankiškumą“ („Tiesa“, birželio 28 d.). Plenumas įpareigojo įvairias partijos komisijas atlikti atitinkamas studijas ir paskelbė „partinę diskusiją“, kuri turėtų būti baigta šių metų rugsėjo mėnesį. Pasisakytą už konstruktyvų dialogą su „visomis pozityviomis visuomeninėmis-politinėmis jėgomis“. Kas sprendžia apie politinių jėgų „pozityvumą“, nenurodė. Paraginta „intensyviai Lietuvos valdžiai, ypač šio šimtmečio, tyrimus, siekti objektyviai ir visapusiškai atskleisti istorinę tiesą“. Vykdyamas pavestas centro komiteto biuri.

Plenumo nutarimai priimti iš klausius pirmojo sekretoriaus Algirdo Brazausko ilgą pranešimą apie partijos politinę veiklą „šiolaikiniame etape“. Diskusijų griebtasi partiečių vadovavime supratus, kad partija negali pasigirti aukštu prestižu lygiu. Naujaisiais Lietuvos viešosios nuomonės tyrimo centro duomenimis, iš apklaustųjų tik 22 nuosimčiai pasisakė prietariai partijai. Tuo atžvilgiu partija toli pralenkia Sąjūdį, už kurį pasisakė daugiau nei trigubai tuo pat metu apklaustieji. Partijos prestižo žemą lygį

paminėjo ir Brazauskas savo pranešime plenumui. Žmonių pasitikėjimo partijai tikrą lygį bene akivaizdžiausiai liudija buvę rinkimai į Sovietų Sąjungos liaudies deputatų suvažiavimą; iš 42 vietų Sąjūdžio kandidatai laimėjo 36.

Taigi Lietuvos komunistų partija atsidūrė kryžkeleje: laikytis iš visų jėgų senosios tvarkos, ar drįsti eiti tokiu keliu, kurs vestų bent kiek į aukštesnį tautos pasitikėjimo lygį.

Pluralizmo sąlygomis

Brazauskas savo pranešime pripažino, kad partija jau kuris laikas dirbanti politinio pluralizmo sąlygomis. Paminėjo, kad kūrybinės sąjungos, profesiniai ir kiti susivienijimai paskelbė atsisakymą nuo bendrasąjunginių struktūrų (tai yra nuo Kremliaus kontrolės), kad tuo keliu nuėjo ir komunistinis jaunimas. Žodžiu, komunistai siekia savarankiškumo, galimybės nepriklausomai veikti be komandos iš aukščiau. Brazauskas pažymėjo, kad aktyvūs komunistai kelia „klausimą dėl Lietuvos komunistų partijos savarankiškumo ir autoriteto visuomenėje“. Atėję nelengvą apsisprendimų ir apmąstymų laikai. Reikia pasinaudoti istorijos pamokomis, kad klaidos nepasikartotų. Pagausėjės atsisakančių iš partijos narių skaičius liudijęs nepasitenkinimą partijai.

Netikras vardas

Bene pirmą kartą svarbiausias partijos pareigūnas, jos pirmasis sekretorius, viešai nurodė, kad Lietuvos komunistų partija per 20 metų neva savarankiškai veikusi, 1940 metų rugsėjo mėnesį buvo įjungta į Sovietų Sąjungos partiją, daugiau nei pusę Lietuvos partijos narių išvalant iš jos gretų. Po to Lietuvon atsiųsti komunistai sudarė net 73 nuosimčius partijos narių papildymo. 1973 metais iš Lietuvos partijos narių bilietų išbrauktas ir Lietuvos komunistų partijos pavadinimas. Visa tai padaryta neatsiklausus Lietuvos partiečių.

Ar ne keista, kad partija ir dabar tebesivadina Lietuvos komunistų partijos vardu, pasirinktu prieš 70 metų. Brazauskas skundėsi, kad Lietuvos komunistų partija per ištisus

dešimtmečius buvusi stalinizmo slėgiama.

Nenori atgailauti

Brazausko nuomone, Lietuvos komunistų partija dabar negalinti atgailauti už pastarojo pusės amžiaus klaidas ir įvykius, nes didžioji dauguma jos narių nešioja partijos bilietą penkiolika metų ar mažiau. Drauge jis ir teigė, kad nesą pagrindo besalygiškai kaltinti Lietuvos komunistus už nepasipriešinimą stalinizmo spaudimui. Esą, Sniečkus, Paleckis, Gedvilas, Šumauskas ir daugelis kitų padarę Lietuvos žmonėms viską, ką jie galėję.

Toks teigimas vargu ar gali susilaukti platesnio pritarimo Lietuvoje, nebet Brazauskas pateiktų tvirtų duomenų apie paminėtų asmenų politinę veiklą savo „pogrindyje“. Ar gali Lietuvos gyventojai užmiršti, kad ministeris pirmininkas Antanas Merkys ir užsienio reikalų ministeris Juozas Urbšys su šeimos buvo išstremti pagal Gedvilo nutarimą, patvirtintą Paleckio, kai Lietuva dar nebuvo paskelbta „tarybine respublika“. Pirmieji masiniai kultūrininkų, politinių ir visuomenės veikėjų suėmimai, liaudies seimo rinkimus paskelbus įvykdyti Sniečkaus vadovautų saugumiečių. Oficialiai tada dar nebuvo sovietinės santvarkos, bet sovietinis saugumas siautė visame krašte, o partijos vadovai pritarė smurto siaubimui. O ką besakyti apie tūkstančių tūkstančius tremtinių „tarybų valdžią atkūrus“...

Brazauskas plenumo posėdyje pabrėžė, kad „šiandieniniai Lietuvos komunistai stovi vienoje gretose su visais dorais žmonėmis“, bet nepasakė, kaip jis supranta žmogaus dorumą. Kalbėdamas apie reikalą Lietuvos partijai savarankiškai spresti krašto problemas, Brazauskas drauge nurodė, kad Lietuvos komunistai pasisako už ideinę visų komunistų vienybę, už idealų bendrumą, bet reikėsia naujai pažvelgti į santykius su visąsąjungine partija. Partijai reikią būti savarankiškai, bet realiai žiūrėti į dabarties įvykius, kai tenka dirbti „realaus politinio pluralizmo“ sąlygomis. Jis ragino paruošti programą, kurioje būtų išdėstytas komunistų požiūris į „visas aktualiausias nūdienos problemas: tokias, kaip Lietuvos valstybingumas, politinė

sistema ir daugiapartiškumas, ekonominė santvarka ir nuosavybės formos“ bei daugelį kitų. Jis neniekino naujų judėjimų, pasisakė už konsolidaciją su visais, nes be to konkreti veikla būtų labai sunki.

„Įvykių uodegoje“

Plenumo Bronius Genzelis, Sąjūdžio veiklus narys, Vilniaus universiteto partinio komiteto sekretorius, sakė, kad partijos vadovybė „velkasi įvykių uodegoje“, kad negali pretenduoti į Lietuvos suvereniteto gynėjus, partija, kuri turi paklusti centrui, esančiam už Lietuvos ribų. Jis pažymėjo, kad Kapsukui ir jo bendraminčiams prieš 70 metų trūko politinio įžvalgumo, dėl jo pasisakė prieš Lietuvos nepriklausomybę ir nuėjo į pogrindį. Prof. Genzelis nurodė, kad „Lietuvos kompartija niekada nevaicino savarankiškumo vaidmens, ją iš esmės suformavo iš Maskvos atvykę agentai“. Ji nedalyvavo 1940 metų įvykiuose, o mitas apie komunistų vadovautą 1940 metų „revoliuciją“ buvo sukurtas vėliau, kad pateisintų Stalino veiksmus prieš Lietuvą. Genzelio nuomone, dabar partijoje esančios dvi grupės: vieni atstovauja svetimųjų sukurtam aparatui, kiti — lietuvių tautai. Dabartinė partijos centro komiteto sudėtis, nurodė prof. Genzelis, neatstovaujanti įvairioms partijos kryptims ir yra tapusi pertvarkos stabdžiu.

Genzelis išpėjo nevengti svarbiųjų problemų sprendimo, nes kitaip komunistų padėtis busianti nepavydėtina. „Valdžioje jie galėtų likti tik karinės jėgos pagalba, o diktatoriai režimai niekad neišsprendė socialinių problemų. Atsidsursime aklavietėje, iš kurios nebus išieities“.

Laikas sakyti tiesą

Juozas Nekrošius, respublikos leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komiteto pirmininkas, prieš kelis mėnesius lankėsis Amerikoje, pasakė, kad niekas „taip neįsiskandino ir nenuodino, kaip dvilypumas, dirbtinis paklumas, nuolatinė įtampa atsidūrus tarp kūjo ir priekalo“. Žmonėms reikią sakyti tiesą, reikią būti saviveiksminga partija.

Lionginas Šepetys, Mokslių akademijos narys korespondentas, anksčiau tarptautiniuose forumuose tvirtinęs Lietuvos žmonių pagrindinių teisių nepažeidimą, plenumo teigė, kad komunistai turi įvykdyti tai, ką nurodo paplitęs lozungas: „Suvereni

Lietuva, — savarankiška ir LK partija“. To norinti liaudis, to nori Lietuvoje gyvenančių įvairių tautybių geros valios žmonės. Partija tik „susiejusi savo likimą su tautos likimu galės pakilti“. Šepetys sakė, kad viešas stalinizmo pasmerkimas yra moralinė kompensacija šio žiaurumo aukoms, bet svarbi esanti ir materialinė kompensacija.

Romualdas Rimaitis, Kauno miesto komiteto pirmasis sekretorius, kalbėjo ir apie respublikos ekonominę padėtį, kuri blogėjanti, dar nesukūrus tobulės ūkio tvarkymo sistemos. Su drausmės silpnėjimu, plintančiu girtuokliavimu ir nusikalstamumu reikią griežčiau kovoti. Kauno komiteto biuras pasisakė už savarankiškos Lietuvos komunistų partijos statusą. Kol to busia pasiekta, Lietuvos kompartijos centro komitetas turėtų imtis atsakomybės ir savarankiškai vadovautis nuostata, jog Tarybų Sąjungos kompartijos centro komiteto nutarimai galioja tik pritarus jiems Lietuvos partijos centro komitete ar plenumo. Kauno biuras esąs nuomonės, kad „mūsų visuomenėje galima daugiapartinė sistema“.

Už sveiko proto rėmų

Už partijos savarankiškumą pasisakė ir plenumo dalyvis „Sovietskaja Litva“ redaktorius Vasilijus Jemeljanovas. Anot jo, dabartinė partijos padėtis netelpanti į jokius sveiko proto rėmus. Jemeljanovas neatmeta daugiapartinės sistemos, tačiau jam, kaip komunistui, nesuprantama, kai to siekti ragina komunistai.

„Tiesos“ redaktorius Mindaugas Barysas, per trumpą laiką nemažai pakeitęs dienraščio uždumą drausienės pasisakymams, siūlė pertvarkyti partinę spaudą, sudaryti galią, kaip įgyvendinti naujus reikalavimus. Barysas teigė, kad „žmonės palankiai sutiko transformuotą šūkį „Liaudies planai — partijos planai“. Anksčiau būdavo skelbiama „Partijos planai — liaudies planai“.

Ignalinos atominės elektrinės komiteto partinis sekretorius Aleksiejus Kulakovas pareiškė nepritariaus partijos statuso keitimui. Anot jo, dalis partijos narių į tai žiūrėtų kaip į partijos skaldymą. Jo rajono narių dauguma pasisakė už buvimą sudėtine Sovietų Sąjungos kompartijos dalimi. Už suvereniją partija jo rajone pasisakė tik truputį daugiau negu šeši nuosimčiai narių.

(Bus daugiau)

PIRMOSIOS KARO DIENOS

ATSIMINIMAI

KUN. J. ADOMAITIS

16

Čia ligininėje kaliniai niūniuodavo partizanų daineles. Jų neprisimenu, bet į atmintį krito tokia gedulinga daina: „Prie kelio — mažytis namelis, jame trys našlaičiai vaikai. Jie pūtė rasotą langelį ir šaukė „Teveli, kur tu?“ — Jų tėvelis trys dienos guli puvė, o motina didvyrė — šaltam Sibire“. Arba vėl, jau kitokios dvasios: „Dvi dūdos, viena nata. Čia Berlynas, čia Maskva. Vienas rūdonas, kaip šėtonas, kitas rudas, kaip šuva“. Neturėdamas nei popieriaus, nei pašelio — viskas kratose buvo paimta — negalėjau tu dainelį daugiau pasižymėti.

Apgydytą, pilnai nepagydytą mane išleido į etapą. Parengimas etapui vyko nakčia. Varinėjo iš vietos į vietą; šaukė pavardėmis ir kokiais straipsniais apkaltinti, dalino maistą, t.y. cukraus, kas turėjo tam davė jo normą į krepselį, o kas krepselį neturėjo — į saują ir tu žinokis. Davė porciją, vadinamą „paikė“, duonos — ir viskas kelionei. Po daugelio varinėjimų sodino į „Stolypinus“ — tai yra specialius vagonus, apkaustytus ir geležinėmis grotomis uždarytus kupe, į juos grūstė prigrūdę kalinių po 15-20 žmonių į kupe, visus kartu ir politinius ir kriminalistus, kurie jautėsi čia kaip namie. Mes, politiniai, stengėmės neišsiskirti, bet spaudėmės vienas prie kito. Mane laimei nenuvežė į skirstymo punktą, bet tiesiog į parengtą traukinio sąstatą. Skirstymo punkte daug kas „apsi-

maino“, t.y. iškeičia savo geresnius drabužius į blogesnius. Tai sumaniai atlieka kriminalistai. „Lygin-tojai“ ir maista suskirsto, tik „paikės“ neliečia.

Nei apsiginti, nei pasiskusti nemėgink, jei nori sveikus šonkaulius ar sveikas akis į lagerį nušveitė. Geriausia apsauga susiglausti vienminčiams į vieną būrį ir jėga savo teises išsikovoti.

Iš Vilniaus nakties tamsioje traukiny pasijudėjo nežinoma kryptim. Gudresnįjį teigė, kad važiuojam Maskvos kryptimi. Taip ir buvo. Kol nuvažiuojame į Maskvą, po kelių kartų išsiskaidė pavardė kalinių, juos persodinę iš vieno vagono į kitą, rikiavo, grupavo. Kelionėje teko susitikti ir iš kitų vietų surinktus. Susipažinau su vienu pravoslavų šventiku — Povilu Kyriul. Su kuriuo draugystė nenutrūko ir visą lagerio laiką. Abudu teisti „OS“ sprendimu, abudu Po 10 metų ir į tą patį lagerį patekome.

Maskvoje išsodino „Baltgudijos“ stotyje ir vėl, sargybinių lydimi, išpėjus, kad kas bent žingsnį žengs į šalį, bus šaunamas be išėjimo, buvome nuvaryti nuošaliau ir vėl pavardėmis išsiskaidė, buvome grūstę sugrūsti vieni ant kitų ir geležines akiai uždarytas automašinas, vežami nežinoma kryptimi. Išlaipino susodino ant žemės, neleido nė atsisototi, nei trumpus reikalus atlikti.

Po kelių valandų sėdėjimo vėl susodino į traukinį ir išvažiavo tolyn į Rusijos gilumą. Paaškęjo, kad važiuojame Vladimiro-Gorkio kryptimi. Po kurio laiko atsidūrėme Vladimire. Tai tikras dar caro laikais pastatytas kalėjimų kvartalas. Didžiuliai keturių aukštų raudonų plytų namai, su gardais pasivaikščiotojui — grynyniu oru pakvėpuoti, žinoma, lydynt ir stebint sargybiniams. Kai pasiekėme sau skirtas kameras, perėjome pirti, nusiprausėme šiltu vandeniu ir, atgave

savo rūbus bei daiktus, buvome patalpinti rodos ketvirtame aukšte, labai erdvioje kameroje. Čia davė pailsėti porą dienų ir — vėl į etapą.

Vladimire per mano kamerą perėjo daug žymių asmenų karininkų, profesorių, vokiečių tautybės asmenų. Kai kurie šių aukštų asmenų viešai ir garsiai keikė Staliną, o tuo tarpu kiti karininkai draudė, kad tokiais „čionimi slovami“ neniekinti vadų.

Iš Vladimiro vis su naujais kaliniais pradėjome Gorkio kryptimi kelti. Greitai pasiekė Gorkį ir be išlaipinimo veža Kirovo kryptimi. Pervaziavus ilgą tiltą per Volgą, vėl iš naujo pradėjo išsiskaidinti kalinius ir išlaipinti atskiros stotyse. Dalis jų išlaipinta „suchoje bezvodnoje“, „Būre poloni“ — tai lageriai. Mes išsodino „Šertski“ stotelėje, tai irgi lagerio padalinys ir kalinių skirstymo punktas į kitus lagerio padalinius. „Šertski“ išbuvau apie dvi savaites. Tai pati blogiausia vieta, kol išdalina į padalinius. Čia kiekvieną dieną dalį išveža, dalį atveža, visi kartu — kriminalistai ir politiniai. Čia nesiskaitoma su teisėmis: ar nuvelka geresnį drabužių prievartą ar atiduok laisvą. Maisto, jei turi, skubėk suvalgyti, nes arba pavogs arba atims prievarta. Čia atvežtieji — jau prityrę kaliniai — skubiai apsirūpina naujokų, neturinčių patirties, nauda. Gerai, kad kalinių daiktai tuojau čia pat paimami apsaugai. Tai kas paduota apsaugai, tas apsaugota.

Čia dažnai atvažiuodavo atskirų lagerio padalinių viršininkai ir gydytojai, jų komisija, kurie atsirinkdavo sau patinkamus darbininkus. Manęs taip ir neišsitrinko, mat skundžiausi radikulitą ir kitomis negalėmis, taip ir teko porą savaitę ant plikų narų nakvoti ir kasdien bijoti, kad nenurengtų, nes buvau bevilkis gera skrandute.

(Bus daugiau)

TEISININKUI JUOZUI VEMBREI GYVENIMO KELIĄ BAIGUS

Teis. Juozas Vembrė

Šių metų liepos 30 d. Putname gyveną lietuviai sužinojo, žinia pasiekė Bostoną ir Chicagą, kad tos dienos ryte amžinybės iškeliavo teisininkas Juozas Vembrė, pastaruosius keletą mėnesių globotas Matulaičio namuose.

Mirusis Amerikoje artimų giminių neturėjo, tai Putname gyveną lietuviai, dauguma jų mirusį gerai pažinę, žina jo veiklą lietuviškuose baruose, kai kurie jų kartu su juo juose dirbę, rugpjūčio pirmos dienos vakare susirinko Gilmano (Putname) šerminėje prie velionio karsto į budynes ir atsisveikinimą su mirusiu. Dalyvavo ir keletas asmenų ir iš netolimų lietuviškų kolonijų. Kun. R. Krasauskas, Matulaičio namų kapelionas, vadovavo rožinio dalies sukalbėjimui su atitinkamomis budynių maldomis. Po to Lietuvių Katalikų mokslo akademijos, inkorporuotos Connecticut valstijoje, vykdomasis pirm. dr. Č. Masaitis pakvietė asmenis, kai kurių lietuvių organizacijų pareigūnus, tarti atsisveikinimo žodį. Kun. V. Cukuras, Ateitininkų sąjungos kapel., atsisveikino ateitininkų vardu, nes mirusis buvo nuo gimnazijos laikų ateitininkas. Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuolijos vyresnioji seselė Bernadeta M., atsisveikino vienuolių vardu, nes mirusis buvo amžinas vienuolijos rėmėjas. Dr. J. Kriaučiūnas atsisveikino LKM akademijos ir jos padalinių, Alkos ir Krikščionis Gyvenimo būrelio vardu. Atsisveikinantieji vis kvi kvi priminė iš mirusiojo veiklos. Ta veikla čia neminėta, nes apie tai plačiau bus pateikta toliau šiame straipsnyje.

Rugpjūčio 2 dienos 10 val. ryto Matulaičio namų koplyčioje atlaikytos šv. Mišios už mirusį, atvežusį jį karste į koplyčią. Mišioms vadovavo prel. V. Balčiūnas, koncelebruojant dar keturiems vietos ir dviem svečiams kunigams. Pamoksle prel. Balčiūnas priminė mirusiojo tikrą krikščionišką gyvenimą, pasireiškusį artimo meile, giliu tikėjimu ir tėvynės meile, ne žodine, bet veiksmais ir darbais. Tikime, kad Aukščiausias suteiks jam amžiną ramybę.

Pamaldoms pasibaigus, susirinkusieji į laidotuves, vietiniai ir atvykusieji iš Bostono, Hartfordo, Worcesterio ir kitur, eile automobilių palydėjo mirusį karste į vienuolyno „Dangaus vartų“ kapines. Kun. V. Cukurai atlikus laidotuvių apeigas, mirusis rado vietą tarp kitų lietuvių, jau čia besilinsčių. Prie kapo sugiedota dalis ateitininkų himno. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti ir susirinko į vienuolyno Matulaičio vardo kambarį bendriems pietums ir pabendravimui.

Mirusis Juozas Vembrė ilgai bus prisimenamas daugelio lietuvių, nes savo gyvenimu įrėžė gilią vagą tiek tikėjimo gilinimo, tiek artimo meilės, tiek lietuviškos veiklos baruose.

Juozas gimė 1909 m. gruodžio 1 d., Kolyčių km., Pakruojo vls., Šiaulių apskr. Tėvai buvo šviesūs žmonės ir leido vaikams mokytis, nors pirmas pasaulinis karas ir pirmieji pokariniai metai ir teikė daug sunkumų. Du Juozo broliai tapo kunigais. Juozas, jaunesniųjų šeimos vaikų, 1926 m. baigė Linkuvos gimnaziją. Lietuvos universitete studijavo teisę ir 1930 m. gavo diplomą. Nedelsdamas tęsė universitete ekonomijos studijas ir jas baigė 1933 m. Dar prieš baigdamas ekonomijos studijas, jis buvo paskirtas tarytoju į Trakų apskritį. Apskrities įstaigos buvo Kaišiadoryse, nes lenkai buvo okupavę Vilniaus kraštą, taigi ir Trakus.

Teisininkas-ekonomistas Juozas Vembrė nuo 1933 m. ligi 1943 m. buvo apylinkės teisėjas keliuose vietovėse Raseinių ir Kauno apskrityse. 1943-1944 m. jis buvo vienu Kauno apygardos teisėju. Deja, neilgai jam teko tose pareigose būti. Antrą kartą bolševikams užplūstant Lietuvą, Juozas pasitraukė į Vokietiją ir atsidūrė Bavarijoje. Jau Muehlendorfe jis pakviečiamas dirbti į UNRRA, o tai išvie-tintųjų globą perdavus IRO ir tos organizacijos teisiniame skyriuje. Tose pareigose būdamas jis galėjo daug padėti lietuviams.

1949 m., Amerikai įsileidžiant žmones apsigyvenimui, Juozas Vembrė atsiduria Bostone. Iškvietimo ir Amerikoje apsigyvenimo dokumentus jam sudarė bostoniškė V. Kazėnas (Kazėnienė). Jis apsigyveno Grubinskų namuose, kuriuose gyveno ir daugiau lietuvių, atvykusių Ameriką prieš karą. Dirbo kepykloje, vakarais studijavo elektroniką, o po darbo lankė lietuvių ligonius ir nepajėgius ir padėjo jiems tiek fizinio darbu apsitvarkyti, tiek patarimais. Pagaliau iš kepyklos perėjo dirbti į elektronikos įmonę, kur dirbo ligi pensijos išėjimo. Buvo įsigijęs So. Bostone namus, tvarkė juos ir namo aplinką, bet ir turėjo daugiau laiko visuomeniniams darbams.

Bent prieš dvejus su puse metų Juozo sveikata pradėjo blogėti, jam teko pamažu savo išpareigojimus apleisti ar perduoti kitiems, pagaliau net pasidare reikalingas kai kuriuos globos. 1988 m. spalio 10 d. jis buvo priimtas į Matulaičio namus Putname, skirtus ligoniams ir seneliams globoti, administruojamus Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuolijos seselių. Globojamojo sveikata trumpam laikui pagerėjo, pagaliau š. m. liepos 30 d. jis buvo pašauktas amžinybėn.

Juozas buvo reiklus sau, bet ir darbštus, nevengė atsakomybės. To reikalavo ir iš kitų, dėl to kitiems su juo dirbti nevisada buvo lengva. Nors paviršutiniškai tenka pažvelgti į jo darbus ir pasiekimus, nors tik tuos, kurie liečia tikėjimo kelią, visuomeninę gerovę ir tėvynės laisvės reikalus.

Jis iš šeimos išsinešė gilią krikščionišką tikėjimą. Gimnazijoje priklausė ateitininkų kuopeliui ir, būdamas aštuntoje klaseje, jai vadovavo. Ateitininku liko visa gyvenimą. Tik pradėjęs studijas universitete, su keliais

Demonstracijų eiseną Chicagos miesto centre rugpjūčio 23 d. lietui lyjant, bet širdyje ryžantis laimėti. Nuotr. J. Tamulaičio

kitais ateitininkais 1926 m. įsteigė Vytauto klubą. Klubo nariai buvo tik vyrai, jie aktyviai dalyvavo visuomeninėje, politinėje veikloje: buvo žurnalistai, teisiniai patarėjai ir rengėsi visuomeniniam darbui. Būdamas teisėju priklausė šauliams ir buvo aktyvus narys. Būvimas šauliu turbūt padėjo išvengti jam tapti Tautininkų sąjungos nariu (ko pageidavo to laiko aukštesnieji valdžios pareigūnai). Teisėjo profesija padarė jį atsargesniu pasitikėti žmonėmis, nes jis matė daug melo ir apgavysčių, tuo pačiu jis išmoko greičiau pažinti neteisinguosius. Dėl to jis savo vėlesniame gyvenime buvo atsargus, tačiau, kai draugystė išsivystydavo, ji buvo patvari.

Dar būdamas gimnazistas ir studentas su seminaristu broliu Mykolu išvertė iš vokiečių kalbos Spilmanno apysaką „Čikviti devintinė“, išleista 1930 m. 1945 m., gyvendamas Muehlendorfe, išleido informacinę knygutę apie Lietuvą, lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis. 1951 m. jis vėl pateikė vertimą Gonzagos „Marija kalba pasauliui“.

Gyvendamas Bostone buvo aktyvus LB narys, darbavosi su ateitininkais, priklausė ir kitoms lietuviškoms organizacijoms, buvo kelių jų vadovybėje. Buvo atgaivintos Lietuvių Katalikų mokslo akademijos Bostono židinio narys. 1972 m. akademiją inkorporavus Connecticut valstijoje ir išgavus iš Internal Revenue Service takso atleidimo teisę, jis tapo inkorporuotos akademijos išdinininku. Tuo pat laiku akademijai perleistas Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas — Alka, esanti jau Putname, įkurta prelato Pranciškaus Juro. Juozas tapo ir šitos institucijos išdinininku. „Krikščionis gyvenime“ knygų serijos leidėjai, jiems tapus akademijos padaliniu, pakvietė Juozą Vembrę būti ir tos dalies išdinininku. Jis daug pastangų įdėjo telkiant lietuvių akademijos ir jos padalinių darbams remti, ypač Alkos praplatinimui nauju priestatu. Tuos darbus jis rėmė ir nemažomis sumomis.

Darbu ir finansais rėmė Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuoliją ir jos statomus ir įruošiamus Matulaičio namus. Jis buvo daug metų pirmninkas Vasario 16-tosios gimnazijoje Vokietijoje remti būrelio. Buvo aktyvus So. Bostono lietuvių parapijos narys. Prel. M. Jurui, minint 75 m. amžiaus sukaktį, jis buvo tos suktakties ruošimo narys, suktaktį suruošė Bostone. Šv. Kazimiero 500 metų suktaktį ruošiant, Juozas buvo ruošimo komiteto narys, taip pat ir 600 m. Lietuvos krikščionybės suktaktį ruošiant. Tuos minėjimus ruošiant, jam daug kartų teko tartis su Bos-

MALDA IR AUKA — NAUJA BAŽNYČIA VILNIUJE

Pokario metais Lietuvos sostinė Vilnius neteko apie 20 bažnyčių ir koplyčių, kuriose tikintieji garbino savąjį Dievą. Nors per pastaruosius du dešimtmečius miestas išaugo beveik dvigubai, lyginant su prieškariniu laikotarpiu, bažnyčių skaičius liko toks pat — vienuolika (tokių bažnyčių skaičių sostinėje civilinė valdžia paliko dar 1949 m.). Išliko būtinumas naujuose miesto rajonuose tikintiesiems turėti savas bažnyčias. Dar 1975 metais buvo kreiptasi į civilinės valdžios instancijas su prašymu leisti statyti naują bažnyčią, tačiau to laikmečio sąlygomis tikintųjų balsas liko neišgirstas.

1988 m. balandis ir gegužė —

tono kardinolui ir v. kupijos kanceliarijos pareigūnais. Labai dažnai jis buvo lietuvių delegacijų pas miesto ir valstijos pareigūnus nariu. Du kartu vyko į Eucharistinius kongresus: kartą Anglijoje ir kartą Prancūzijos Liurde. Jo namuose Bostone mielai gaudavo nakvynę Bostonian atvykę ne tik draugai ir pažįstami, bet ir kltūrininkai, visuomenininkai, dvasiškai ir kiti, dalyvaujant minėjimuose, koncertuose, šventėse ir pan.

Juozas, gyvendamas Bostone, išleido arkivyskupo Cushing paruoštą atsisveikinimą lietuvių jaunimą Amerikoje, kviečiantį išlikti tikinčiais ir puoselėti dorovę. Jis bendradarbiavo periodinėje lietuvių spaudoje: Teisėje, Vytėje, Darbininke. Dažniausiai po straipsniais pasirašydavo slapyvardžiu Savelis. (Savelis buvo nedidelis ežeras netoli jo gimtinės Lietuvoje). Jo paruošta knygelė „Kas traukia lietuvių į Putnamą“ prieš 20 metų teikė žinių apie Putname įsikūrusios seselių vienuolijos gyvenimo sąlygas, veiklą ir galimybę lietuviams pailsėti, dvasiškai atsigausti ir lietuvių sustiprinti, o globos reikalingam ir ją gauti.

Neįmanoma suminėti Juozo Vembrės atliktų darbų ir atliktų darbų pasiekimų, bet jau suminėto užtenka, kad pamatyti, kokią gilią vagą jis įrėžė tikėjimo keliu ir lietuviškuose baruose. Jo šviesus prisiminimas liks mums, o ir po mūsų. Gal jo darbtumas ir rūpesčiai šviesesniu tėvynės Lietuvos rytojui paskatins mus daugiau rūpintis tais reikalais. Prašome Aukščiausiojo, kad leistų jam ramybėje ilsėtis.

Juozo broliai kunigai jau seniai mirę. Dvi jo seserys ir kiti giminių yra Lietuvoje. Jiems gili užuojauta.

Juozas Kriaučiūnas

didelių svajonių įgyvendinimo metas. Pareiksimai į civilinės valdžios įstaigas, respublikines ir centrinės (Maskvos) instancijas — konkrečių siekimų pradžia. Neigiami atsakymai iš vietinių įstaigų, pakartotini tikinčiųjų pareiksimai — sekantis žingsnis į užsibrėžtą tikslą. Argumentuoti raštai respublikos valdžiai su pusantro tūkstančių parašų atnešė pirmuosius vaisius... ir pagaliau 1988 m. lapkričio 23 d. iš Maskvos religijų reikalų tarybos pranešta, jog užregistruota nauja katalikų religinė bendruomenė Vilniuje ir leista naujame sostinės rajone statyti bažnyčią. Išeiktos didžiulės kliūtys — po keturių dešimtmečių Vilniuje teisiškai įregistruota katalikų religinė bendruomenė, bažnytinio požiūriu — įkurta nauja Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapija. Naujųjų rajonų centre — Viršuliškėse — paskirtas sklypas bažnyčios statybai. Vyksta projektavimas, pasiren-gimas statybai, ieškomos statybinės medžiagos. Tikintieji jau aukoja naujos bažnyčios statybai. (Atidaryta sąskaita banke: Soc. banko Vilniaus m. operacinė valdyba, sąsk. Nr. 701103, Palaim. J. Matulaičio parapija).

Istorinis įvykis sostinės tikintiesiems — statoma pirmoji pokario metais bažnyčia Vilniuje. Simbolis nepalaužiamo Lietuvos tikinčiojo prisirišimo prie savo katalikiškojo tikėjimo, kurį jam žinti sostinės gyventojai pasiriję pastatydami naują bažnyčią. Kartu suvokdami ne tik moralinę atsakomybę, bet ir ekonominius sunkumus, kreipiamės į visus geros valios žmones prašydami pagalbėti šiame šventame darbe. Kiekvienam, kas prisidės prie šio kilnaus sumanymo įgyvendinimo — malda ir aukomis — tariame: teatylina Jums Visagalis Dievas!

Mūsų adresas: Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapija, 232001, Vilnius, Kretingos 16, LIETUVA

Parapijos tikinčiųjų vardu klebonas kunigas Medardas Čeponis.

Aukas galima siųsti: Collegio Lituanos S. Casimiro, Via Casalomferrato 20, 00182 Roma, Italy.

Kai kurios iš mūsų tampame tais vyrais, už kurių norėjome ištękti.

Gloria Steiner

Isimylėjusiųjų ginčai yra kaip vasaros audros — viskas dar gražiau po jų atrodo.

M. Necker

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS. KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI**
NAMĄ mieste ir priemiesčiuose Sąj-
ringai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už
automobilio ir ugnies draudimą pas
mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir
į miestą. Dirbu greitai, garantuoti ir
sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

ANDERSON FORD
795-7900
6539 W. OGDEN
BERWYN, IL 60402

Pirkdami naujus, arba gerame
stovyje vartotus automobilius ir
sunkvežimius, **apsilankykite**
Anderson Bros. Ford, **RAIMUN-**
DAS (RAY) BARTASIUS jums
sąžiningai patarnaus ir dėl kainų
padės susitarti. Skambinkite
šiandien!

Namas su tinkamomis patalpomis
parduotuvi, įstaigai arba gydytojo
kabinetai, su 2 liuksusniais butais.
Mūrinis garažas. Marquette Pk. apyl.
Kreiptis: „One Step Realty“, Irena
Rimavičienė, 767-0600.

(sk)

HELP WANTED

“ATTENTION: EARN MONEY
READING BOOKS! \$32,000/year
Income potential. Details. (1)
602-838-8885 Ext. Bk 7765.

REAL ESTATE

MLS.
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.

Turėdamas ilgų metų patyrimą,
greit ir sąžiningai patarnausiu pir-
kime bei pardavime. Kreiptis tel.
767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

RE/MAX **GREIT**
REALTORS **PARDUODA**

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI**
NAMUS per šią įstaigą, prašome
paminėti, kad esate arba norite būti
Rimo Stankaus klientais. Nuosa-
vybės įkainavimas **nemokamas**.

Nuolaidą pensininkams duoda
IEVA ASMYTĖ
Community Realty, MLS
3856 W. 63 St., Chicago
Tel. 581-9180, res. 434-4323
Jos patyrimas (antras dešimtmetis
biznyje) jums gali sutaupyti daug
keblumų.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybės pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 438-7878

FOR RENT

Išnuomojamas 9 kamb. namas
Brighton Parko apyl. Suaugusiems
arba dirbančiam porai.
Tel. 523-5291

Išnuomojamas 4 kamb. butas,
pirmam aukšte, apšildomas.
Brighton Pk. apyl.
Tel. 847-4571

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE, tremtinių atsiminimai.	
303 psl.	\$10.00
SUVALKIEČIŲ LIAUDIES KŪRYBA AMERIKOJE.	
Jonas Balys. 222 psl.	\$10.00
JONAS ŠIMOLIŪNAS, monografija. Red. Jurgis	
Gimbutas. 229 psl.	\$12.00
ITALIJOS BALSŲ, italų poezijos antologija. P.	
Gaučys	\$8.00
LIETUVOS MEDICINOS ISTORIJA. Juozas Meš-	
kauskas. 814 psl.	\$37.00
LIETUVIŲ SENŲJŲ ASMENVARDŽIŲ ETIMOLO-	
GIJOS. K. J. Girvilas. 126 psl.	\$5.00
PIETRYČIŲ PABALTJO ETNINĖ PRAEITIS, P.	
I. Kušneris. 224 psl.	\$5.00
LIETUVIŲ TAUTININKAI — KOMUNISTŲ KAN-	
KINIAI. Red. L. Kerulis, J. Prunskis, M.	
Valiukėnas. 191 psl.	\$6.00
DVIDEŠIMT KETURIAS VALANDAS PER DIENĄ,	
skaitymams medžiaga iš knyg. „TIKTAI	
ALKOHOLIKAMS“	\$8.00
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS NETEN-	
KANT — ĮVYKIAI. EDVARDAS TURAU-	
KAS. 280 psl.	\$12.00
PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE, dokumentinė	
studija. Kęstutis K. Girmius. 422 psl.	\$10.00
LIETUVIŲ PAPIROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVI-	
JOJE. Danutė Bindokienė. 364 psl.	\$12.00
DIEVAS IR LAISVĖ. Ant. Maceina. 150 psl.	\$5.00
AŠ KVIEČIU JUS, Marija kalba Medjugorje. Red.	
Kęstutis Trimakas. 207 psl.	\$8.00
ŽODŽIAI NUO NEMUNO, eilėraščiai iš Lietuvos.	
Jonas Gintaris. 190 psl.	\$5.00
ŠVENTO RAŠTO KRAŠTUOSE, kelionių įspū-	
džiai. Antanas Rubšys. 430 psl.	\$9.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti,
užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir per-
siuntimo išlaidos.

A.A. LEONAS VALIULIS

A. a. Leonas Valiulis

Palaidoję a.a. Leoną Valiulį, galime pakartoti 84 psalmės žodžius: „Teisybė jo akivaizdoj vaikščios, pasibučiuos taika su teisybe“. Jis gyveno ir vykdė tą teisybę, kuri jam atrodė tikra. Atsikėlęs gyventi į Beverly Shores, pasistatydinęs namus, jis buvo aktyvus miestelio tvarkymo reikaluose, intensyviai gindamas tai, kuo jis buvo ištikinęs, savo pažiūras. Pasidalijus miestelio gyventojų nuomonėmis, vieniems norint, kad Nacionalinis parkas nupirktų visą žemę su namais, ir sumokėję už tai rinkos kainą, dar leistų gyventi 25 metus, jis buvo kitoje pusėje gindamas su tais, kad miestelis išsiplėstų. Jo didžiausia svajonė buvo, kad čia isikurtų didesnė lietuvių kolonija. Tai buvo jo teisybė ir ją jis apgynė. Dirbo atkakliai ir karštai.

Su a.a. Leonu susipažinau 1949, pirmaisiais Amerikoje isikūrimo metais. Mano labai geras draugas žurn. Stasys Mikaliukas, gyvenęs Brighton Parko kaimynystėje, pasiskambino telefonu, ar negalėtų keliom dienom apsigyventi atvykęs jo pažįstamas Valiulis. Sutikau, nes turėjau didelį butą, kun. F. Lapelio vadinamą pereinamąją stovyklą. Vieni atvažiuodavo iš Vokietijos, kiti persikeldami iš kitur į Chicago. Prisipirkau iš lietuvių senų matracų, iškladavome juos vakare miegui, ryte į krūvą sukraudavome. Kiek uždirbdavau — maistui visiems užtekdavau. Namo šeimininkai Papieviai buvo nuoširdūs žemaičiai. Leonas mūsų bute išgyveno apie metus, iki vedybų. Tylus, ramus, mažai kalbus, daug skai-

tydavo ir vis su anglišku žodynu rankose. Į bažnyčių bokštus nesidairė. Pasakojo, kad Lietuvoje priklausė kairiajai „Jaunimo sąjungai“ ir kurį laiką liko ištikimas ideologijai. Išjungė į narius prieš tėvų valią, dr. Šabanienės, tada medicinos studentės įtaigotas, iš pradžios slapta, nes tėvai buvo giliai religingi. Leonas buvo pavyzdinai tolerantiškas. Vėliau uoliai lankė lietuviškas pamaldas, buvo palaidotas dvasinėmis apeigomis. Tai prisiminiau, norėdamas iškelti jo gerąsias būdo savybes.

A. a. Leonas Valiulis gimė 1907 m. birželio 29 d. Druseikių kaime, Biržų valsčiuje. Lankė Biržų gimnaziją. Tiek pradžios mokyklos metu, tiek gimnazijoje lankydamas sukaudavo kasdien 8 kilometrus kelio, nepraleisdamas nė vienos dienos. Baigė Žemės ūkio ministerijos spirito varytojų-rektifikatorių mokyklą. Pasizymėjo darbe pareigingumu, ištverme, ištikimu sąžiningumu, sumanumu ir gana greitai, tik atlikęs praktiką, buvo paskirtas spirito gamyklos vedėju. Laimei buvo blaivininkas. Darbštumas buvo besaikis, ir tai nuo piemenystės dienų, mokyklos

laikų. Ūgiu nedidelis, lieknas, stipriais raumenimis, galvoje vis su naujais užsimojimais. Vedęs visa siela buvo pavyzdingas vyras ir tėvas. Atvykęs į Ameriką vakarais dirbo, dieną mokėsi. Sukūręs šeimą, atidirbęs 8 valandas įmonėje, remontavo savo namą, įrengė kambarius, juos nuomavo, buvo saikingai taupus. Rūpinosi dukros Eglės mokslu, lietuvišku auklėjimu ir švietimu.

A. a. Valiulis paliko dukrai Eglei ir kitą testamentinį prašymą, įrašytą į jo paliktą „Šeimos istorija ir mano gyvenimo prisiminimai“ — didelio formato 119 puslapių užrašų knygą. Įžangoje jis rašo: „Būtų gerai, kad šią šeimos istoriją toliau tęstų mano dukra Eglė ir kiti. Šeimos istorija yra brangus savųjų gyvenimo žinių šaltinis, šeimos šaknys. Ar ne liūdna, kai šeimos narys nieko nežino apie savo prosenelius, senelius, nieko nepalieka apie savo gyvenimą vaikams, ateinančioms kartoms“.

Leono Valiulio surašytus 119 puslapius perskaičiau vienu užsimojimu, dideliu susidomėjimu. Juos reikėtų padauginti ir palikti archyvuose. Gimęs 1907 metais, išsamiai rašo apie savo šeimos šaknį, gyvenimą, paliesdamas ir daug istorinių įvykių. Senelis turėjo apie 100 hektarų ūkį, nėjo baudžiavos, prekiaavo miško medžiaga. Plačiai užsimojęs nusi-

gyveno. Tėvas buvo ūkininkas, šviesus žmogus, slaptų mokyklų mokytojas, kaimo gyventojų užtarėjas-raštininkas, teismuose bylas gynęs ir laimėjęs. Labai skurdus gyvenimas buvo po pirmojo karo. Ūkininkai kūrėsi labai sumaniai. Ir Leonas buvo susitaupęs 11,000 litų, už kuriuos nusipirkęs ūkį, gražiai tvarkė. Užrašai išsamūs, parašyti vaizdingai, stilingai. Pridėta daug brėžinių: namų, ūkių, sodybų, gyvenamos aplinkos, kelių, kaimynų. Jei būčiau prieš daugelį metų ką

nors žinojęs apie jo užrašus, kaimynystėje Beverly Shores gyvendamas, būčiau raginęs perrašyti rašomąją mašinėlę ir padauginti. Jie pavyzdžiu švytėtų ir kitiems.

Dangiškos palaimos tau, Leonai! Žmonai Irenai, vyro ligoje didele meile globėjusiai, dukrai Eglei, jos vyrui, vaikams nuoširdi užuojauta. Jei kartą mano kieme, mums karščiau besikalbant stirna iš krūmų išbaidė, tegu dabar pasibučiuoja taika su teisybe!

Vytautas Kasniūnas

A.†A. STEPHEN KUTZ

Gyveno Berwyn, IL.

Mirė 1989 m. rugpjūčio 27 d., sulaukęs 65 m. amžiaus. Gimė Chicagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Mary Helen Mondeika, uošvė Antoinette Mondeika, svainė Therese Mondeika, daug dukterėčių ir sūnėnų.

Velionis buvo brolis a.a. Casimir, a.a. Marie Webster ir a.a. John.

Kūnas pašarvotas rugpjūčio 28 d., pirmadienį nuo 6 iki 9 v. ir rugpjūčio 29 d., antradienį nuo 2 iki 9 v.v. H. Marik Sons koplyčioje, 6507 W. Cermak Rd., Berwyn, IL.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 30 d., trečiadienį. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Antano parapijos bažnyčią, Cicero, IL, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Queen of Heaven kapines, Hillside, IL ir palaidotas mauzoliejuje.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, uošvė, svainė ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. H. Marik Sons. Tel. 484-6310.

MARCELĖ BALČIŪNIENĖ

Gyveno Hickory Hills apylinkėje.

Mirė 1989 m. rugpjūčio 27 d., sulaukusi gilios senatvės. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 24 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterys Marytė Koncienė, žentas Antanas, Marcelė Jonušienė, žentas Vytautas; penki anūkai: Algis Jonušas su žmona Vida, Alė Lelienė, su vyru dr. Eligijum, Arnoldas Končius su žmona Rūta, Ina Luneckienė su vyru Algium, Arvydas Končius; septyni proanūkai ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas buvo pašarvotas rugpjūčio 28 d. nuo 4 iki 9 v.v. Lack & Sons Hickory Hills koplyčioje, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 29 d., antradienį. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į St. Patricia parapijos bažnyčią, Hickory Hills, IL, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukterys, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. S. C. Lack & Sons. Tel. 430-5700.

Šiandien, amžinai,
Rytą vakarė
Tu esi tenai
Kur Tavęs nėra.
(S. Lygutaitė-Bucevičienė)

A.†A. EUGENIJUS Z. LIRGAMERIS

Mirė 1989 metų rugpjūčio 22 d., sulaukęs 49 metų amžiaus.

Giliame liūdesyje liko žmona Leslie, duktė Larisa, sūnus David, tėvai Nadia ir Zigmąs Lirgameriai, brolis Edvardas ir sesuo Ligia Bardauskienė su šeimomis.

Nuoširdžiai dėkojame draugams ir pažįstamiems mus guodusiems ir stiprinusiems šioje skausmo valandoje. Dėkojame už šv. Mišių aukas ir už aukas įvairioms lietuvišioms organizacijoms.

Liūdinti šeima

A.†A. EDVARDUI SABUI

mirus, jo tėvus JURGITĄ ir JUOŽĄ SABUS, senelius HALINĄ ir ZIGMĄ MOLIEJUS bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Sofija Steikūnienė
Petras Steikūnas
Ramutė Bergstrom

Balfo piknike dirba Alina Vadeišienė, Algis Čepėnas ir Antanas Valavičius.

Mielajai mokytojai

A.†A. EUGENIJAI BIELSKIENI

mirus, jos vyrą DONATĄ, sūnų MINDAUGĄ bei dukrą JURATĘ su šeimomis ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

Dariaus Girėno ir
Čikagos aukštesnioji lit. mokykla

Didžioje skausmo valandoje

A.†A. EDŽIUI SABUI

mirus, tėvus JURGITĄ ir JUOŽĄ SABUS, sesutę AUDRĄ, senolius GALYTĘ ir ZIGMĄ MOLIEJUS nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Regina ir Napoleonas Sabaliūnai
Gina Remienė

Vytauto Didžiojo Universiteto Istorijos Profesoriumi,

A.†A. Dr. JUOZUI JAKŠTUI,

mirus, užuojautą jo šeimai, artimiesiems ir kolegoms istorikams reiškia

Marija Makauskaitė-Ramūnienė
jo buvusių studentų vardu.

Ottawa.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ GEGUŽINĖ

Philadelphijos Lietuvių namai ruošia savo tradicinę, metinę gegužinę-pikniką sekmadienį, rugsėjo 10 d., nuo pirmos valandos po pietų iki saulėlydžio. Piknikas įvyks „Polankos“ parke ant Knights Road į šiaurę nuo Street Road, Philadelphijoje. Street Road kryžiuojasi su I-95 greitkelio.

Pikniko metu bus muzika, šokiai, sportas ir žaidimai. Bus paruoštas skanus lietuviškas maistas, ypač bulviniai blynai. Bus laimėjimai ir kiti laimės rinkimai.

Įėjimas 3 dol. suaugusiems, 1 dol. gimnazistams, o veltui mažiukams. Automobilio pastatymas veltui.

Philadelphijos Lietuvių namai kviečia visus pasilinksinti po besibaigiančią vasaros saule ir pabendrauti su draugais ir šeimos nariais. Dėl informacijos skambinkite Lietuvių namams 215-634-9284 arba Algiiui Salčiūnui 609-866-8799. Iki pasimatymo!

DRAUGAS, antradienis, 1989 m. rugpjūčio mėn. 29 d. 5

TREČIO AERODROMO STUDIJOS

Paskirta 5.7 mil. dolerių išstudijavimui vietos, kur turėtų būti

statomas Chicagai trečias aerodromas. Tuo reikalu vyksta platūs pasitarimai. Minimos keturios vietos Chicagos pietuose.

A.†A.

Mokyt. Eugenija Bielskienė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1989 m. rugpjūčio 26 d., 12:10 val. ryto, sulaukusi 67 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Rokiškio apskrityje, Palaidžių kaime. Amerikoje išgyveno 33 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Donatas, duktė Jūratė Dvilienė, žentas Bruno, sūnus Mindaugas, marti Aldona, anūkai: Rasa, Lina, Živilė, Algirdas ir Gediminas; Lietuvoje sesuo Natalija su šeima; Amerikoje gausūs velionės mokiniai. Priklausė Ateitininkams, Lietuvos Dukterų draugijai, Lietuvių Fronto Bičiuliams.

Kūnas buvo pašarvotas rugpjūčio 27 ir 28 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 29 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, duktė, sūnus, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x **Sv. Kazimiero seserų vienuolija** kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad jų steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus rugsėjo 6 d., trečiadienį, 7 val. vak. vienuolyno koplyčioje. Jas atnaušaus angliškai kun. Ričardas Bartz, Columbus ligoninės kapelionas.

x **Ateitininkų studijų dienos** Dainavoje bus baigtos rugsėjo 4 d., pirmadienį, priešpiešinė svečio iš Lietuvos kun. Ričardo Repešo paskaita „Dvasinio atsinaujinimo problema Lietuvoje ir išeivijos jaunimo gyvenime“. Studijų dienos vyksta Dainavoje rugsėjo 1-4 dienomis. Kvietiami dalyvauti visi, ir neateitininkai. Registruotis Birutė Bublėnė, 5190 Longmeadow, Bloomfield, MI 48013, telef. 313-646-8588. Jeigu truktų patalpų Dainavoje, tai galima apsigyventi netoli esančiuose moteliuose Jackson, Mich.

x **Dr. Saulius Suziedėlis** anglų kalba parašė knygą apie Molotovo-Ribbentropo pakto 50 metų sukaktį, o JAV LB krašto valdyba ją išleido ir platina per savo būstinę. Lietuvių kalba išleistas specialus „Pasaulio lietuvių“ numeris, kuris siunčiamas prenumeratoriams ir kitiems lietuviams.

x **Vida Sidyrė**, kaip skelbia „Chicago Tribune“ rugpjūčio 27 d. laidoje, buvo Pakistano lektuve, kurio likimas iki šiol nežinomas. Taip pat juo skrido amerikietis žurnalistas Paul McGorrie. Valstybės departamentas jau pranešė Vidos Sidyrės tėvui dr. Rimvydui Sidriui, gyvenančiam Streator, Ill.

x **Algirdas Brazis**, plačiai žinomas operos solistas, atliks meninę programą lietuvių krikščionių demokratų sąjungos suvažiavimo pokylyje rugsėjo 3 d. 7 val. vakare Tautiniuose namuose Chicagoje.

x **Dr. Algirdas Statkevičius** yra pakviestas skaityti paskaitą Tarptautiniame psichiatrų sąjungos suvažiavime, kuris bus spalio 14-20 dienomis Atėnuose, Graikijoje.

x **Dr. Vytautas Karoblis**, pridėjo 50 dol. prie ankščiau atsiųstų 100 dol. DUX MAGNUS kelionei į Lietuvą/plokštelei paremti. Dėkojame ir kartu reikiama užuojautą nuliūdimo valandoje.

x **Vitalija Čelkytė 29 m.** vaikų ligų gydytoja nori susirašinėti su užsienio lietuviams. Rašyti: Lithuania, Kupiškio rajonas, Adomynė, Čelkytei Vitalijai.

x **Video ir stereo aparatūra** siunčiame į Lietuvą. Siunčiame kargą į Maskvą arba Vilnių ir iš kitų JAV miestų. Tikslai ir sąžininga kargo informacija persiunčiant jūsų daiktus. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.

x **Kargo visą laiką siunčiame** į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštys. Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772.

x **Jaunas Argentinos lietuvis** ieško bet kokio darbo. Skambinti: 445-9044 arba 422-0101.

x **JAV LB Krašto valdyba** posėdžiavo savo būstinėje rugpjūčio 26-27 d. Chicagoje. Į posėdį iš Akrono atvyko sekretorius Pranas Joga. Iš Washingtono, D.C., atvyko Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Arvydas Barzdukas ir reikalų vedėja Asta Banionytė-Connor. Veikla vasaros metu toliau žengė pirmyn. Netrukus spausdoje bus pristatyti rudens planai, ypač visuomeninių reikalų, švietimo ir kultūros srityse.

x **Jaunimo centras** su Balfo gegužine pradeda naują sezoną. Per vadinamas „atostogas“ buvo apvalytos vidaus patalpos – klasės. Yra ir didesnių darbų, kurių patys negalime atlikti. Reikia tvarkyti šaligatvį vedantį ir pagrindinį įėjimą. Visiems darbam reikalingos tūkstantinės. Kiekvienas galėtų ir darbą išjungti. Tad tapkite Jaunimo centro nariais.

x **Salomėja Endrijonienė**, kaip chirurgijos gailėstingųjų seserų atstovė ir organizacijos narė, išskrido į Vieną Austrijoje vykstančią konferenciją. Konferencija prasidėjo pirmadienį, tęsis visą savaitę, paskui dar su keliomis draugėmis ji aplankys Austriją, Vokietiją ir Šveicariją.

x **Irenos Racevičiūtės ir Kestučio Kazėno** užsakai prieš moterystę eina švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x **„Chicago Tribune“ rugpjūčio 27 d. „Tempo“** priede buvo ilgas straipsnis apie Motinos Marijos Kaupaitės gyvenimą, dabartinius žygius ją paskelbti palaimintąja, taip pat nusakoma apie šventųjų skelbimą Šventųjų Skelbimo kongregacijoje Vatikane. Straipsnis iliustruotas Motinos Marijos paveikslais su stovinčia šalia ses. Agnesine Dering, komisijos posėdžio ir Motinos Marijos dar jaunos mergaitės paveikslu. Straipsnis eina per du puslapius.

x **Dalios Polikaitytės ir Gintaro Lietuvninko** užsakai prieš santuoką eina Nekalto Prasidejimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke.

x **Chicagos Lietuvių našių, našiukų** ir pavienių draugų klubo susirinkimas bus penktadienį, rugsėjo 9 dieną, Anelės Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Pradžią 1 val. po pietų. Po susirinkimo bus vaisės.

x **Apie sutarimus Gotlando saloje** kalbės VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis. **Atstovavimas Europos Parlamente** – kalbės VLIKo atstovas A. Venskų iš Paryžiaus ir apie naujus kelius Tautos Fonde kalbės J. Giedraitis iš New Yorko. Sie pranešimai radijo ir spaudos atstovams ir Chicago visuomenei bus penktadienį, rugsėjo 1 d. 7 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visi maloniai kviečiami.

x **American Travel Service Bureau** praneša, kad dabar galima nupirkti automobilį giminėms Lietuvoje. Kaina: „Lada“ nuo 5,245 dol., o „Samara“ nuo 6,245 dol. Automobiliai pristatomi per 30-60 dienų iš Suomijos. Taip pat galima užsakyti „Volga“ ir „Žigulius“ bei kitas prekes tiesiai per dolerinę parduotuvę Vilniuje. Informacijai kreiptis: ATSB, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787.

x **Lietuvos keliauninkų dėmesui.** Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300.

x **Aštuoniasdešimt metų „Draugo“** sukaktyje jubiliejinis banketas bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martinique pokylių salėje. Stalus dar galima užsisakyti pas renginių komiteto narius arba „Draugo“ administracijoje. Taip pat galima dar gauti ir pavienių biulečių.

x **Apsirengimo menas** – madų paroda bus spalio 15 d. Jaunimo centre. Paroda rengia Putnamo seselių rėmėjų Chicago skyrius.

x **Guntis Šmidchens**, Indianos univ. doktorantas, skaitys paskaitą apie „Trijų Pabaltijo šeimų sagas“ Santaros-Sviesos suvažiavime Tabor Farm, Sodas Mich., rugsėjo 7-10 d. G. Šmidchens pernai studijavo lietuvių kalbą; literatūrą ir kultūrą Lituanistikos katedroje. Jo disertacijos tema: „Dainų ir šokių šventės trijose Pabaltijo respublikose“. Kalba lietuviškai.

x **Dabartinės mados** bus modeliuojamos Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų madų parodoje. Madų paroda bus lapkričio 5 d., sekmadienį, Jaunimo centre.

x **Faustina Mackevičienė** iš Lockport, Ill., „Draugo“ renginių komisijos narė, kiekvienais metais suorganizuoja stalą į „Draugo“ banketą. Šiais metais taip pat užsisakė visą stalą iš 10 asmenų. Banketas bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martinique pokylių salėje.

x **Lietuvių centro valdyba Lemonte, Illinois**, paėmė visą stalą iš 10 asmenų į „Draugo“ banketą, kuris bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, Martinique Evergreen Park pokylių salėje. Reikia paminėti, kad visi stalai yra išparduoti, bet prie kai kurių stalų dar yra pavienių vietų. Suinteresuoti asmenys gali kreiptis tuo reikalu į „Draugo“ administraciją.

x **Dalia ir Vladas Butėnai**, Washington, DC, atsiuntė 40 dol. auką su tokiu prierašu: „Kadangi šiemet ir, berods, ši mėnesį sueina 40 metų, kai pramenuojam „Draugą“, jo paramai ir siunčiame simbolinę auką, norėdami paskatinti ir kitus tai padaryti“. Labai dėkojame už auką ir vertingas mintis, nes dienaštis be geradarių ir rėmėjų paramos vargu ar galėtų gyvuoti.

x **Lietuvių šeima Vilniuje** nori priimti amerikiečių lietuvių šeimą ar pavienį asmenį pasisvečiavimui Lietuvoje. Susikalba angliškai. **Zenonas Kaušpėdas, 232057 Vilnius, Baltupio 57-24. Lithuania.**

x **Ieškau savo brolio Jasaičio Juozo**, sūnaus Justino, gim. 1926 m., Šakių apskrities, Bubelių valsčiaus, Blūkiškių km. Paskutiniu laiku buvo gauti laišukai maždaug 1959 metais iš Anglijos ir nuo to laiko nutrūko ryšys. Ieško brolis Jasaitis Jonas J., gyvenantis: Lithuania, Šakių rajonas, Keturaujienos paštas, Jasaitis Jonas.

x **Knygos iš Lietuvos.** Norintieji išgyti „Vagos“ ir „Mokslo“ leidyklų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tų leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, **Liudą Stankevičių, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Lavbal, Que. Canada H7G 4K7.**

x **35 svarų maisto gaminių** siuntinys sudaromas Lietuvoje: sprandinė (palendvica), rūkyta jautienos file, aukščiausios kokybės rūkyta dešra, kava, kakava ir kt. 185 dol. su pristatymu. Maito nėra. **Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69 St., Chicago, 312-436-7772.**

Po malonių vasaros atostogų naujieji mokslo metai prasideda Kr. Donelaičio lit. mokyklose rugsėjo 9 d.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

TALENTINGA LIETUVAITE

Rita K. Kazlauskaitė, gyvenanti Waukegan, IL, K. ir T. Kazlauskų dukte, šį pavasarį baigė Carmel aukšt. mokyklą, Mundelein, IL. Visus ketverius metus ji buvo Honors programoje ir Honor Roll mokinė.

Rita K. Kazlauskaitė

Ji yra Illinois State Scholar, National Honor Society narė, atzīmima „Who's Who Among American H.S. Students“ knygoje, Society of Distinguished American H.S. Students narė, išrinkta kaip All-American Scholar ir Outstanding H.S. Students of America narė.

Ji priklausė Mu Alpha Theta Club, mokytojų asistentė, Silver and Cum Laude Latin National Exam laimėtoja. Buvo nubalsuota kaip talentingiausia abiturientų klasė.

Kaip gabi smuikininke, Rita priklausė dviem simfoniniams orkestrams: Waukegan Symphony orkestrui penkerius metus ir Chicago Youth Symphony orkestrui dvejus

metus, su kuriuo koncertavo Austrijoje, Vokietijoje ir Carnegie Hall, N.Y. Taip pat ji dažnai grojo įvairiose muzikos programose ir įvairiomis progom.

Be to, Rita mėgsta meną, dailių ledo čiuožimą, knygas ir viską, kas lietuviška. Ji dalyvavo Lietuvos 600 metų jubiliejaus šventėje Romoje.

Būdamą gera mokinė, Rita gavo kelias akademines stipendijas: DePaul Presidential Academic Scholarship; DePaul Music Scholarship, tai pat Clara Abbott Foundation Scholarship. Ji planuoja studijuoti muziką ir matematiką DePaul universitete.

Tėvai ir abu broliai – Vidas ir dr. Linas – džiaugiasi Ritos pasisekimais.

– K.

ŠEŠTOJO MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMO DARBAI IR RŪPESČIAI

Simpoziumo rengimo komiteto posėdis įvyko rugpjūčio 24 d., ketvirtadienį, Lietuvių Bendruomenės rastinėje. Jame dalyvavo dr. R. Vaičiūtis, tarybos ir valdybos nariai ir beveik visos organizacinės komitetas. Svarbiausias ir didžiausias rūpestis tai iš Lietuvos atvykstančių dalyvių klausimas. Jau susitvarkiusių registraciją yra 56, o dar daugiau norinčių. Jų tarpe labai daug plačiai žinomų pavarų. Yra sakoma: „Viduryje upės ne laikas arkli keisti“. Panašiai ir mums išejo, kai žmonės jau turi vizas ir bilietus nusi-pirkę nebe laikas jų atvykimą diskutuoti. Dabar telieka rankoves atsiraiyti ir dirbti. Reikia pasitikėti mūsų tautiečių gera valia ir reikalo supratimu. Pinigai yra telkiami

ne mūsų akademikams, bet iš Lietuvos atvykstantiems paremti. Jeigu nuo Vilniaus iki Talino du milijonai (taip gir-dėjau radio žiniuose) žmonių rankomis susikabino, kodėl mes negalime vienas kitam rankos paduoti?

Šis simpoziumas bus grandiozinis renginys. Numatoma turėti apie 60 sekcijų ir maždaug 250 prelegentų. Iš Lietuvos atvykstantieji, dr. R. Vaičiūčio žodžiais, tai vis žymūs mokslininkai. Daugiausiai docentai – katedrų vedėjai. Didžioji jų dalis gauna universiteto bei institutų komandiruo-tes ir apmokamas keliones iki New Yorko. Jeigu apmokamos jų kelionės, tai reikia manyti, kad yra daroma moksline jų at-ranka. Bendrai, kas liečia atvykstančiųjų registraciją, tai su atvykstančiais iš Lietuvos vargo nėra. Vargas yra su kai kuriais mūsų akademikais.

Nori dalyvauti, bet registracijos nemoka atlikti. Buvo duotos labai aiškos informacijos. Į vieną puslapį turi tilpti nuotrauka ir tekstas lietuviškai ir angliškai. Taip pat turi aiškiai nurodyti, iš kurios mokslo šakos ir kuria tema numatoma paskaita. Dabar yra gauta biografių, kurios užima 3-4 puslapius, o apie informacijos. Kas dar blogiau, kad neatsako į pasiūstus paraginimus. Tokiems yra paskutinis perspėjimas! Susitvarkyti iki rugsėjo 6 d., jokių pratėsimų nebebus ir išimtis nebus daromos. Kurių registracija iki tos dienos nebus sutvarkyta, nebus įtraukti į simpoziumo leidini ir neįrašyti į moksline programą.

Dabar trumpai apie atvykstančiųjų iš Lietuvos. Mūsų pareiga juos šiltai ir broliškai priimti. Ovacijos ir atsistojimai nėra reikalingi, bet reikalinga finansinė parama. Jie vadovauja persitvarkymo Sąjūdžiui. Ir nuo jų priklausys ekonominis savarankiškumas. Gal ne visi iš jų yra turėję kontaktų su Vakarais. Reikia sudaryti sąlygas, kad jie galėtų savo horizontus praplėsti.

J. Žygas

KR. DONELAIČIO LIT. MOKYKLOS PRADEDA MOKSLO METUS

Kristijono Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos 1989-90 mokslo metus pradeda rugsėjo 9 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 S. Fairfield Ave., Chicago, Illinois, 9 val. ryto mokinių registracija. Tuo pačiu laiku bus registruojami ir nauji mokiniai. Reguliaros pamokos abiejose mokyklose prasidės 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

– **Seattle, Wash.**, lietuviai, latviai ir estai minėjo 27 d. gėdingos Molotovo-Ribbentropo sutarties metines – 50 metų sukaktį 12 val. dienos Seattle centre prie fontano. Lietuviai buvo su tautiniais drabužiais, lietuviška vėliava. Seattle Lietuvių Bendruomenės apylinkė ragino visus dalyvauti.

– **Saulius Matas**, Seattle Lietuvių Bendruomenės apylinkės išdinininkas, birželių trėmimų minėjime pasakė labai jautrią ir gerą kalbą. Ją atspausdino tos apylinkės biuletenis „Tulpė“ trečiam numerį.

– **Pabaltiečių gegužinė** bus rugsėjo 3 d., sekmadienį, Latvių „Kursa“ stovyklavietėje, netoli Shelton. Kas gali, jau kviečiami atvykti penktadienio vakare arba šeštadienį, kad galėtų ilgai su savaisiais pabuvoti.

– **Lionė ir Andrius Kazlauskai**, nauji Seattle gyventojai ir veikėjai, buvo išvykę į Chicago ir ten pakrikštijo savo pirmą dukterį Aistą Moniką. Krikštijo kun. Antanas Saulaitis, krikšto tėvai buvo motinos brolis ir tėvo sesuo.

– **Sukūrė šeimą Dina Palčiauskaitė su Eric Christensen** Seattle. Jaunavedžiai žada apsigyventi Seattle mieste. Į vestuves buvo atvykę iš Olandijos ir jaunosios tėvai Diana ir Rimas Palčiauskai. Rimas Palčiauskas Olandijoje eina Boeing bendrovės atsakingas pareigas.

– **„Lietutis“**, Seattle lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Zitės Petkienės, atliko šokių programą Šiaurės Vakarų etninio gyvenimo festivalyje, kuris yra vienas iš didžiausių įvykių Amerikoje. Po sėkmingo pasirodymo šokėjai buvo pakviesti Alan ir Kathie Moritis pasidalinti išpužiais ir pasivaistinti.

Pradinėje mokykloje veiks vaikų darželis, parengiamasis skyrius, I, II, III, IV, V ir VI skyriai.

Į darželį priimami vaikai ketverių metų. Į parengiamą skyrių priimami vaikai penkerių metų.

Šiais mokslo metais mokykloje veiks specialus skyrius silpnai arba visiškai lietuviškai nekalbantiems vaikams. Mokykloje veiks lietuviškai nekalbančių klase suaugusiems.

Aukštesnioje mokykloje veiks V, VI, VII, VIII klasės. IV klasę priimami mokiniai, išėję LB švietimo tarybos nustatytą mokyklos programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo 9 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. ryto.

Registracijos metu bus registruojami vaikai pirmajai komunikacijai paruošti. Visi mokiniai, gavusieji pataisas, po registracijos rugsėjo 9 d., 10 val. ryto turės laikyti pataisų egzaminus. Vasaros darbai bus tikrinami tą pačią dieną pamokų metu.

Registracijos metu bus galima įsigyti reikiamus vadovėlius. Tėvų komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną imokėti bent pusę mokslapinių už kiekvieną vaiką. Dėl informacijų mokyklų reikalais skambinti mokytojams: R. Kučienėi 778-0358, D. Mikužienėi 436-0769 ir J. Širkai 974-3589.

Direktorius Julius Širka

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Kr. Donelaičio mokyklos korespondentai V. Pabedinskas, A. Mikužauskaitė ir A. Šlenyte.

Nuotr. J. Tamulaičio